

Izhaja vsak dan s jutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—,
mesečna naročnina Din 20.—, za
tujino Din 30.—, Uredništvo v
Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračam.
— Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

• Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-62.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60.
Podružnica v Celju,
Šlomškov trg št. 4.

Št. 134

Ljubljana, četrtek, dne 6. novembra 1930

Leto I.

Velika volilna zmaga demokratov v Ameriki

**Demokrati so pridobili sto novih mandatov in si priborili večino v senatu - New York izvolil demo-
kratskega guvernerja - Gospodarska kriza in prohibicija vzrok republikanskega poraza**

New York, 5. novembra. d. Nove volitve v reprezentantsko zbornico so prinesle po doslej znanih rezultatih zmago demokratov. Ti so pridobili že nad 100 novih sedežev v zbornici ter jim je s tem zagotovljena neznatna večina. Končni rezultat pa še ni natančno znan. Demokratom se bodo najbrže pridružili tudi nekateri republikanski disidentje. Za slučaj, da dosežejo pri volitvah večino demokratov, bo prišel prezident Hoover v neprijeten položaj, ker bo vladal do konca svoje funkcijske dobe brez večine. Funkcije prezidenta Hooverja končajo namreč še le po 2 letih. Novoizvoljena reprezentantska zbornica pa se sestane še le koncem prihodnjega leta h konstituiranju. Z izvolitvijo demokratov bodo prišli v reprezentantsko zbornico tudi mnogi takozvani »mokri kandidati«, ki so za odpravo prohibicije.

New York, 5. novembra. d. Po doslej znanih rezultatih so demokrati že pridobili nad 200 mandatov, a republikanci 180. Izvoljen je tudi en farmer, toda do 50 man-

datov je še negotovih. Pri volitvah v senat so demokrati tudi napredovali, tako da bodo imeli 56 senatorjev, farmerji pa enega. Končni izid volitev je zelo odvisen od volitev v državi Kentucky, kjer so začeli glasove šteti še le danes v sredo.

Volitve so se drugače v splošnem vršile mirno in brez hujših spopadov med pristaši posameznih strank. Le v državi Kentucky je prišlo do ostrejših konfliktov ter so bili štirje volilci ustreljeni. Socijalni demokrati so pri volitvah izgubili edini mandat, ki so ga doslej imeli, toda sami zatrjujejo, da so se njih glasovi podvojili.

V državi Illinois zaznamujejo demokratje 6 novih zmag. Demokrat Lewis je zmagal proti miss Mac Cormick, ki je bila edolčna boriteljica za prohibicijski zakon. Republikanski voditelj Allan je v državi Cansas propadel. V Orio imajo demokratje prav tako zaznamovati lepe uspehe.

Največje uspehe pa so demokrati dosegli v državi New York. Tu so se vršile tudi hkratu volitve državnega guvernerja. De-

mokratski kandidat Roosevelt je z večino več 100.000 glasov zmagal nad državnim pravnikom Tottlejem, ki je bil republikanski kandidat. Izid teh volitev je izzval v vseh političnih krogih največjo pozornost. Izvolitev Roosevelta je zato važna, ker mnogi računajo, da postane Roosevelt demokratski kandidat na predsedniško mesto Združenih držav pri volitvah, ki se bodo vršile leta 1932.

V državi New Jersey je bil izvoljen za senatorja dosedanji poslanik Zedinjenih držav v Mehiki D. Morrow. Njega smatrajo, da bo republikanski kandidat pri prihodnjih volitvah prezidenta ameriških držav.

New York, 5. novembra. AA. Poučeni krogi sodijo, da še ni mogoče govoriti o končni politični sestavi bodoče poslanske zbornice. Demokrati zatrjujejo, da je mogoča koalicija z ljudskimi poslanci ter z zastopniki podeželskega delavstva. Ta koalicija bi mogla iztrgati javno kontrolo iz rok republikancev. Izmed pristašev prohibicije je ponovno izvoljen senator Borah. Časo-

pisje vseh strank smatra, da je treba iskati glavni vzrok republikanskega poraza v krizi gospodarskega življenja in trgovskih poslov. Nadaljni vzrok je tudi to, da je bilo prohibicijsko vprašanje vpleteno v te volitve.

New York, 5. novembra. d. Nepričakovani izid novih volitev ne more povzročiti takojšnje krize sedanje vlade, ker se novoizvoljena zbornica sestane k formalni seji še le začetkom prihodnjega leta in prevzame zakonodajne funkcije šele začetkom l. 1932. Tako določa namreč ustava.

Pri zadnjih volitvah, ki so se vršile oktobra 1926, so bili rezultati naslednji:

a) senat: 48 republikancev, 47 demokratov in 1 farmer; b) reprezentacijska zbornica: 269 republikancev, 164 demokratov, 1 socijalist in 1 nestrankar.

Pri včerajšnjem glasovanju se je obnovila vsa reprezentantska ali poslanska zbornica, ki šteje 435 poslancev, a pri senatu, ki šteje 96 članov, se je obnovila le ena tretjina, t. j. 32 mandatov.

Vedno večja intransigentnost fašistične politike

Proslave Vittorio Veneta imajo za cilj vzgajati novo vojno pokolenje - Dalmatinske in korziške kohorte v sprevidih - Nove pridige o vesoljnem značaju lažizma

Rim, 5. novembra. n. Povodom 12letnice premirja se v vseh zavezniških državah praznuje dan miru. Britanska vlada je izrazila željo, da se v bodoče ne polagajo več nikoli venci na grobove neznanih vojakov, ki so simbol zmage zaveznikov. Med tem pa je fašistovska Italija, ki je doslej praznovala dan premirja uradno brez vsakih večjih svečanosti, dne 4. novembra v razliko od drugih zavezniških držav proslavila dan zmage pri Vittoriju Venetu na posebno svečan način. Zveza bojevnikov, invalidov in dobrovoljcev je izdala te dni proglas na narod, v katerem pravi, da se mora dan zmage smatrati kot začetek velike zmage, katero je izvojevala v Italiji in še izvojuje fašistovska revolucija. Na koncu naglašajo manifest, da se mora ta dan zmage proslaviti zelo svečano, ker se bo na ta način vzgajala tudi nova vojna generacija.

Nove borbene organizacije fašistovske mladine, ki so se ustanovile v poslednjem mesecu in se jih je konstituiralo že preko 4.000 s 300.000 člani, so na dan zmage polagale prisego. Mussolini je imel ob tej priložnosti govor, v katerem je naglašal, da si morajo novi fašistovski četniki šteti v čast, da smejo polagati prisego baš tega dne. Na koncu je italijanski ministrski predsednik naglasil, da je ponosen, da je v borbene organizacije vstopilo 300.000 mladih fašistov. V sprevidih, ki so se razvili po prisegi, so sodelovale tudi kohorte Italijanov iz inozemstva, med njimi dalmatinska in korziška kohorta.

Istočasno so slavili 12letnico zmage tudi v italijanskih kolonijah v inozemstvu, tako na Dunaju, v Gradcu, Bruslju, Tunisu, Madridu, Parizu in Sofiji, kjer so slavili obletnico zmage obenem z obletnico fašistovskega pohoda na Rim. Na proslavah so govorili posebni fašistovski odposlanci. Na Dunaju in v Gradcu je govoril znani dalmatinski fašist Dudan. Tudi proslava v Sofiji je bila zelo svečana in so se je udeležili tudi bolgarski fašisti. Italijanski listi prinašajo o proslavi v Sofiji posebno dolga poročila. Bolgarski fašisti so pod vodstvom generala Stoikova in Čarčeva v vojaških formacijah manifestirali pred italijanskim poslanstvom za Italijo in Mussolinija. General Stoikov je imel govor, v katerem je pozdravil italijanskega poslanika Piacentinija in delegata italijanske fašistične stranke Terettija. V svojem govoru je zatrđil, da so bolgarski fašisti popolnoma solidarni s svojimi italijanskimi tovariši in da so pripravljeni skupno sodelovati za mir in civilizacijo! Proslavi je prisostvoval

tudi voditelj italijanskega propagandnega društva »Pro Oriente« jezuit Galloni.

Pariz, 5. novembra. »Temps« se danes vrača na oni del zadnjega Mussolinijevega govora, kjer je fašistični »duce« naglašal, da je fašizem po svojem duhu vesoljna ideja, vesoljen nauk in da sploh ne more biti drugače. Ta misel — nadaljuje list — pa je bila spočeta še pred Mussolinijevim nastopom. Poluradna fašistovska revija »Critica fascista« je že pred časom objavila razpravo, v kateri je dokazovala, da je fašizem naravnost prvo italijansko izvozno blago. Sicer je revija naglašala, da pri tem »izvozu fašizma« ne gre za ustanavljanje kakšnega fašističnega internacionalizma, pač pa da lahko pomaga fašizem ustanavljati močne države povsod po svetu.

V zvezi z zadnjim Mussolinijevim govorom pa je objavil fašistovski poslanec in predsednik novinarskega sindikata Ami-

cucci v »Gazzetta del Popolo« članek, v katerem dokazuje, da se nahaja fašistovska revolucija na odločilnem razpotju, kajti ves stari svet in vse stare politične sile se združujejo proti fašizmu na splošnem razsulu naukov francoske revolucije. Fašizem je — v glavi tega pisca — nekaj vesoljni evangelij in fašistovska »revolucija« zakonita naslednica velike francoske revolucije. Borba med starimi in novimi idejami se je tako razširila in bo postala skrajno srdita. Da se ta »orjaška bitka« dobi, je treba — pravi Amicucci —, da je fašizem pripravljen na vse, kajti najboljše jamstvo proti porazu je, da si vedno pripravljene so braniti, oziroma v danem slučaju streti sovražnika. Zato je — zaključuje fašistični člankar — geslo za deveto leto fašizma bojno geslo, ki bo veljalo do dosege popolne in končne zmage.

Francija in spori v Srednji Evropi

»Ako ostane sedanja napetost, bi položaj utegnil postati tragičen«

Pariz, 5. novembra. AA. »Le Journal« priobčuje komentar o ekspozeju ministra trgovine Flandina na včerajšnjem ministrskem svetu. Flandin je poročal o svojem potu po centralni Evropi. List poroča, da se ministrski svet ni mogel ubraniti nekakega mučnega utisa spričo težav, ki pritiskajo na centralno Evropo. Ti narodi bi morali najti medsebojno ravnovesje. Sedanjí trenotek še ni tragičen, pač pa bi lahko postal, ako bo ostalo pri dosedanji napetosti. Spori v centralni Evropi pome-

nijo navsezadnje vendarle ogrožanje miru vse Evrope. Francija naj omogoči v teh državah trgovske, industrijske in poljedelske zveze.

Rim, 5. novembra. AA. Francosko poslanstvo je izdalo komunikate, ki v njem proglasa za netočne vesti o tem, da je bila naloga pravkaršnjega potovanja člana francoske vlade po Vzhodu ta, da organizira gospodarsko akcijo proti neki vzhodni evropski državi.

Zmaga MacDonalldove vlade v parlamentu

Radi nezadovoljstva liberalcev se kljub temu smatra, da je MacDonaldov položaj omajan

London, 5. novembra. AA. Snoči je spodnja zbornica z 261 glasovi proti 250 odklonila konservativni izpreminjevalni predlog k adresi v odgovor na prestolni govor.

Glavno zanimanje pri tem glasovanju je bilo za stališče liberalcev, ki so se po večini vzdržali glasovanja.

Za izpreminjevalni predlog je glasovalo 5 liberalcev, med temi sir Robert Hutchinson in sir John Simon. Za vlado so glasovali 4 liberalci. Lloyd George in ostali liberalci niso glasovali.

London, 5. novembra. AA. Položaj vlade je navzlic glasovalnemu izidu v parlamen-

tu v njen prilog zrahljan. Liberalna stranka je nezadovoljna z laburistično vlado, ker se ne gane, da bi dokončno rešila vprašanje brezposelnosti. Število brezposelnih je doseglo dva milijona.

Novi krvavi izgredi v Indiji

Karači, 5. novembra. AA. Snoči je došlo do novih spopadov med množico in redarstvom. Redarstvo je imelo nalog, da aretira 19 kršiteljev zakonov, ki so izvajali civilno neposlušnost. Množica je obmetavala redarje s kamenjem, nakar je redarstvo prišlo za orožje in streljalo. Več redarjev je bilo ranjenih, na strani demonstrantov je zadobilo 20 oseb poškodbe.

Ustanovitev jugoslovanske družbe za izdelovanje filmov

Beograd, 5. novembra. AA. Minister za trgovino in industrijo je s sklepom 23. oktobra t. l. odobril pravila in uslanovitve »Jugoslavija-film«, d. d. za izdelovanje in prodajo filmov. Delniška glavica znaša 1.200.000, razdeljena je na 4000 delnic po 300 Din. Namen društva je proizvodnja filmov, predvsem nacionalnih, nabavljanje in trgovina s filmi in s filmskim materijalom.

Prva dolžnost društva bo, izdelati velik film »Otrte solze« v čisto narodnem duhu, ki poveljuje velike napore jugoslovanskega naroda za osvobodjenje in ujedinjenje. Rokopis je napisal profesor Voja Ivan Jovanović, pregledali pa so ga merodajni faktorji, ki so ga jako povoljno ocenili.

Vpis delnic se bo vršil od 5. t. m. do 5. decembra v poslovalnici društva v Beogradu, Miloša Velikog br. 1, ali pa preko Poštne hranilnice. Pri vpisu je treba za vsako delnico položiti 75 Din na račun delnice in 15 Din na račun ustanovnih stroškov.

Ustanovitelji društva so: svetnik ministrstva financ Todor Ilić, prof. Voja Jovanović, prof. Miodrag Rajčić, odvetnik Milan Djerić, sodrudičnik »Politike« Dobroslov Kuzmić, zdravnik in novinar dr. Bogoslav Milanić, odvetnik Milan Arsenijević, odvetnik in sodrudičnik »Politike« Radoje Josimović, sodrudičnik »Politike« Budimir Saljević, prof. Momir Veljković, Dragomir Stojić, Todor Popović in učitelj Brane Nešić.

Za enoten tip gospodarskih zgradb

Beograd, 5. novembra. AA. Ministrstvo za zgradbe je na zahtevo ministrstva za kmetijstvo izdelalo enovrstne tipe za gospodarske zgradbe, kakor bive za živino itd. Ti načrti bodo dostavljeni vsem baškim upravam, ki jih bo prilagodilo krajevnim razmeram.

Oprostitev carine

Beograd, 5. novembra. AA. Na prošnjo izvoznikov je dovolila generalna direkcija carin, da se železni sodi, v katerih se izvažajo blago, na povratku v našo državo oproščajo carin. Blago v teh sodih se bo carinilo kot blago. Izvozniki, ki se žele okoristiti s to olajšavo, se morajo z vlogo obrniti na pristojno carinsko oblastvo, ki bo prošnje takoj rešilo.

Kralj Boris obišče Ankaru

Carigrad, 5. novembra. Po vesteh, ki krožijo v tukajšnjih političnih krogih, obišče bolgarski kralj Boris v kratkem turško prestolico Ankaru. Dan tega obiska, ki se mu pripisuje precejšnja politična važnost, ni še določen.

Anglija zahteva pojasnila o grško-turški pogodbi

Atene, 5. novembra. AA. Britski poslanik v Atenah je posetil Mihalakopulos. Minister za zunanje zadeve je zagotavljal poslanika, da ankerski sporazum služi samo obćemu miru in ni naperjen proti nikomur in ne odvisi od kake velike sile. Britski poslanik je odgovoril, da njegova vlada, ki je na miru posebno zainteresirana, odobrava vsako akcijo, ki gre za tem, da utrdi mir.

Za narodno kulturo

Češki listi so objavili te dni oklic čeških kulturnih delavcev češki javnosti, da naj bolj spoštuje narodni jezik in narodno kulturo in manj sprejema tujo kulturo. V oklicu, ki so ga podpisali najuglednejši češki javni delavci, ki pripadajo raznim strankam, se pravi med drugim: »Češčina izgublja na ulicah veljavo, tujina prodira v našo govorico in v vse življenje. Tuji duh se v nas širi, narodni duh pa se boječe umika. Ljubezni do tujega se širi na odr, v knjigi, v tisku, v godbi, razglasih in v filmu. Domišljujemo si, da postanemo tem bolj Evropejci, čim manj smo Čehi... Ne da bi se zavedali, prevzamemo na sebe najslabše hlapčevstvo: hlapčevstvo tuji misli in tujemu duhu. In vendar je brez duhovne samostojnosti politična samostojnost nezadostna! Treba je prebuditi narodno zavest, ljubezen k rodnemu jeziku in narodnemu duhu! Treba je biti svoj, rasti in ustvarjati po svojem! ... Treba je ustvarjati nove vrednote in dajati nove možnosti narodni kulturi! Ostanimo na svojih trdnih tleh!«

Le v premmogem oziru je oklic čeških intelektualcev veljaven tudi za nas. Že v navadnem življenju more to vsakdo konstatirati, kdor ima le količjak odprta ušesa. Na ulici se vedno več sliši tuje govore in stara, iz hlapčevskih časov podedovana razvada, da govori vsak Slovenec s tujcem v njegovem jeziku, čeprav ta razume slovenski jezik, je menda še postala popolen zakon. Doživljamo celo to, da govore v tujem jeziku s tujci, celo oni naši ljudje, ki jim dajejo kruh. Desetletja žive tako med nami tujci in mrcvarijo naš jezik na najstranotnejši način, ker se jim sploh ni treba naučiti našega jezika, ko se jim pa vsi Slovenci vsiljujejo s svojo nemščino. Dostikrat tudi s slabo nemščino.

In kakor v navadnem življenju, tako prodira tuji duh tudi v našo umetnost. Včasih je bil ponos slovenskega inteligenta v tem, da je kupil vsako slovensko knjigo, danes je dosti Slovencev, ki čitajo predvsem tuje knjige, a slovenskih zmetujejo. Priznavamo sicer radi, da so naša založništva z lepo oprmo knjig mnogo pripomogla, da se slovenska knjiga vendarle širi, a koliko brez-potrebne tuje navlake prihaja vseeno še stalno k nam.

Še bolj pa se vidi prodiranje nemščine pri glasbi in v filmu ter v varietetih. Le-tošnje poletje se je n. pr. moglo slišati na vrtu, kamor zahaja le narodna družba, kako ta mirno poje moderne kuplete v nemškem jeziku. In kako film, zlasti zvočni film deluje v nemško-propagandnem smislu, je itak več ko znana resnica.

A tudi že na deske naših gledališč je prodrla nemščina. Nič ne bi rekli, če bi se podajala umetniško visoko vredna dela v tujem jeziku, toda večinoma so ta dela tako brez vsake vrednosti, da je naše narodno svetišče dvakrat udarjeno z njimi. Ves tisti nezmislil, ki ga more prebaviti le do skrajnosti degeneriran okus velemesta in ki more učinkovati le na kulturno absolutno prazne ljudi, ves ta šund se predvaja in ljudje drve, da ga vidijo, ker je to tuje blago. Izgubili so spoštovanje do svoje narodne kulture in zato so postali hlapci tuje kulture, še bolj pa tuje nekulture.

Na severni meji pa so razmere naravno še mnogo huje. To, kar se n. pr. daje po nekaterih mariborskih lokalih, ni več samo regionalen škandal, temveč tudi že proti vsem dobrim običajem. Tu se še prav poseben vidi, kako globoka resnica je, da propadanje narodne kulture sledi nujno splošno kulturno propadanje.

Ko pa vse to ugotavljamo, pa moramo tudi naglasiti, da niti najmanj ne nastopamo proti pravim vrednotam tuje kulture. Nobenega kitajskega zidu nečemo, temveč le to, da bi naši ljudje presoiali tuje blago vsaj primeroma s to otroto, kakor presojajo domače. Morda bi potem vendarle spoznali, za kakšne neverjetne neumnosti zametavajo svoj denar in kakšne silne neleplosti jim kvirajo njihov okus.

Maloštevilni narod smo in zato se tem težje upremo uplivu tujine, pa naj bo ta še tako nezdrav in naravnost pogubonosni. Toda baš vsled svoje maloštevilnosti se moramo upreti, ker velik narod se zlahka otrese tujega upliva, dočim mu maloštevilni čisto podleže, če se mu to boj ne upre z vso žilavostjo. Desetletja in desetletja smo se znali boriti proti temu tujemu uplivu, gramota za nas vse, če se ne bi znali upreti sedaj, ko smo svobodni.

Zato več spoštovanja do našega jezika in narodne kulture, ker le v tem je rešitev pred kulturnim propadanjem in moralno degeneracijo, ki je prvo oznanilo, da narod izgublja silo.

Nova fašistična gonja proti Slovincem

Trdovratno iskanje slovanske zarote — številne aretacije v Dolini in Logu

Trst, 5. novembra. n. Napad na fašista Curetija, ki se je prej imenoval Kuret, je dal fašističnemu tisku povod, da pojača kampanjo proti Slovincem na Goriškem in v Trstu. Kuret, ki je bil lahko ranjen, se nahaja v bolnici v Trstu, kjer ga ne prestopajo posejajo tukajšnji fašistični voditelji. Policija v Trstu vodi vsestransko preiskavo. V Dolini in v Logu so aretirali več oseb. Po vsej tržaški okolici iščejo sledov za napadalci, ki so ranili fašista Kureta. O poteku preiskave ne daje policija nobenih poročil.

Fašistični listi naglašajo, da je ta napad očitno v zvezi z atentatom, ki je bil prejšnji mesec izvršen na učitelja Sottosantija v Vrhpolju. Opozarjajo na to, da je policija v Gorici vršila preiskavo radi atentata na Sottosantija, da pa še niti ena od osumljenih oseb, ki so v zaporih goriške policije, ni izročena sodišču. Znano je, da so fašistični listi pisali, da je preiskava o atentatu v Vrhpolju popolnoma razkrila niti široko zasnovane zarote in

da so mnogi člani neke slovanske teroristične organizacije, kakor tudi njihovi so-krivci zaprti. Sedaj pa fašistični tisk o vsem tem molči.

Fašistični listi so svoj čas tudi pisali, da je po znanem spopadu, ki se je odigral nedaleč od meje pri Postojni, policija istotako ugotovila, da gre tudi tu za člane slovanske teroristične organizacije. Pri tej priliki je bil, kakor so fašistični listi trdili, ubit Josip Kukec, med tem ko se je njegovemu tovarišu, ki se je istotako udeležil boja s fašistično milico, posrečilo ubežati. Sedaj pa na enkrat fašistični listi zatrjujejo, da se ta Kukčev tovariš imenuje Ivan Semerl in da mu je uspelo pobegniti čez mejo. Ker pa je bil ranjen, je nedavno tega umrl v bolnici v Ljubljani. »Popolo di Trieste« celo trdi, da je bil Ivan Semerl ranjen v treh. V resnici je bil Ivan Semerl železniški uradnik v Leacu, pa je pred dvema tednoma po nesreči padel pod vlak, ki ga je usmrtil.

Heimwehrovska ofenziva proti soc. demokratom

Preiskave se nadaljujejo — Pričakuje se vsak hip razpust »Schutzbunda«

Dunaj, 5. novembra. d. Hišne preiskave pri socijalnih demokratih so se tudi danes povsod nadaljevale. Preiskave so se izvedle tudi pri privatnikih. Vse preiskave na Dunaju so ostale brez uspeha. V Leobnu je politična oblast izvedla preiskavo ob asistenci močnih oddelkov žandarmerije in vojaštva, ki so bili vsi v polni bojni opremi. Oddelki so zasedli in zastražili kar cele ulice in hiše delavcev. Vse preiskave so bile brezuspešne. Zaplenili so posameznim osebam kako orožje.

V Dunajskem Novem mestu so danes oblasti aretirale soc. dem. poslanca Schlesingerja, a so ga pozneje izpustile.

Na Dunaju prevladuje v političnih krogih splošno prepričanje, da je v najkrajšem času treba pričakovati razpust republikanskega »Schutzbunda« in celo razpust ostalih socijalnodemokratskih organizacij in društev.

Sestanek pripravljale razorožitvene konference

Konferenca se sestane danes v Ženevi — Na dnevnem redu je definitivni načrt pogodbe o razorožitvi

Ženeva, 5. novembra. AA. Jutri se začne zasedanje pripravljale komisije za razorožitev. Iz note, ki jo je predsednik komisije razposlal vsem državam, se vidi, da gre za definitivni načrt konvencije o razorožitvi. Razen tega se vidi, da je od prejšnjih zasedanj ostala cela vrsta vprašanj še nerešena. Tako n. pr. o vojaškem in pomorskem materialu, o kadru raznih pomorskih enot, o definiciji pojma »aktivna efektivna oboroženih sil«, o formaciji bojnih organizacij. Pri razpravah se bodo vzeli v pretres nemški amandmani o teh vprašanjih. Dalje se bo razpravljalo o kon-

troli izdatkov za oboroževanje v proračunih posameznih držav, o izmenjavi informacijske službe, o nemškem predlogu, da se pretolmači poslednji odstavek člena 8. pakta Društva narodov.

Člani te konference so te države (v abecednem redu njihovih francoskih imen): Nemčija, Argentina, Belgija, Velika Britanija, Kanada, Čile, Kolumbija, Španija, Huba, Francija, Grčija, Guatemala, Svobodna država Iraka, Italija, Japonska, Norveška, Holandija, Peru, Poljska, Rusija, Rumunija, Švedska, Češkoslovaška, Turčija, Urugvaj, Venezuela in Jugoslavija.

Konferenca zastopnikov jugoslovanskih mest

Beograd, 5. novembra. k. Danes ob 10. dopoldne so se zbrali v dvorani beogradske mestne hiše zastopniki jugoslovanskih mest in delegati finančnega ministrstva. Sestanka so se kot zastopniki ljubljanske občine udeležili gg. Ivan Tavčar, dr. Miroslav Lukan, inž. Pavlin in dr. Alojzij Rant. Maribor pa je zastopal g. Alojzij Zupan. Konferenco je otvoril beogradski župan g. Nešić. Pozdravil je delegate, nato pa podal besedo predsedniku zveze jugoslovanskih mest dr. Srkulju. Dr. Srkulj je v svojem govoru označil namene tega sestanka. Sledil je govor sarajevskega zastopnika g. Cvitkovića, nato pa se je razvila diskusija, v katero so posegli zastopniki posrednih mest. Dopoldanska seja konference se je popoldne zaključila, ob 16.30 pa se je konferenca nadaljevala. Tudi popoldne je bila debata, ki so se udeležili zastopniki Leskovca, Mostarja, Kragujevca, Ljubljane, Sušaka in Šabca. Zastopnik Ljubljane g. Ivan Tavčar, načelnik finančnega oddelka ljubljanske občinske uprave, je med drugim dejal: »Kar se tiče enotnega načrta o občinskih proračunih, je nujno potrebno, da se vprašanje in toždevni komisiji temeljito prouči in da se vsem mestnim občinam da prilika, da predložijo svoje predloge. Važno je, da se na današnji seji, ko so prisotni zastopniki ministrstva, obrazložijo vse one pritožbe in želje občin, ki so bitnega interesa za sestavljanje občinskih proračunov za l. 1931. Predvsem je absolutno potrebno, da ostane še zanaprej občinam dosedanja gostaičina.«

Nato je govoril o trošarinah. Pripomnil je, da je ljubljanska občina mnogo izgubila zaradi maksimiranja trošarine na alkohol in vino, dočim je s tem pridobila samo mestna trgovina nekoliko milijonov. Občina pa je izgubila dohodke, s katerimi je gradila šole in druge potrebne institucije.

Zatem je govoril o dodatkih na neposredni davek. Končno je naglašal, da je neobhodno potrebno, da se uvede zakon o financiranju občin, da pa se pri izdelavi tega zakona pazi na potrebe malih in velikih mest, ker so njihove potrebe različne. Prosil je še, da bi se ta zakon pred uveljavljenjem pretresal še na posebni konferenci zastopnikov mest, da bi izrazili o njem svoje mišljenje.

Italija noče popustiti v sporu s Francijo

Razgovori tudi v Washingtonu

Rim, 5. novembra. n. Današnji fašistovski listi prinašajo poluradno poročilo, s katerim se kategorično demantirajo vse vesti inozemskih listov, da bi bil ameriški poslanik Gibson, ki se je te dni mudil v Rimu, imel misijo, da prajateljsko posreduje med Italijo in Francijo za ureditev znanega pomorskega spora. Kljub temu pa prinašajo fašistovski listi dolgovozna poročila o Gibsonovem ponovnem sestanku z italijanskim zunanjim ministrom Grandijem in pomorskimi eksperti, ki so zastopali italijansko vlado na londonski pomorski konferenci.

»Tribuna« prinaša vest iz Washingtona, da se je ameriški državni tajnik za zunanje zadeve sestel z italijanskim poslanikom v Washingtonu De Martinom in da ameriški dobro poučeni krogi trdijo, da je Stimson skušal priti do formule, po kateri bi se dal rešiti italijansko-francoski spor. Rimski list odločno zavrača trditve nekaterih francoskih in britanskih listov, da bi bila Italija pripravljena opustiti svoje zahteve po pomorski pariteti. List pravi, da so absurde tudi vesti, da bi se Francija sama brez ozira na Italijo priključila trojnemu pomorskemu sporazumu, ki so ga sklenile med sabo Velika Britanija, Amerika in Japonska. List meni, da bi Italija na ta način dobila le svobodne roke za dograditev svoje vojne mornarice in da bodo morali zaradi tega Francija kot ostale pomorske sile poseči po znani zaščitni klavzuli v londonskem paktu.

Pariz, 5. novembra. n. Briand je imel včeraj daljši sestanek z angleškim poslanikom Tyrellom. Govore, da želi Anglija, da bi Francija pristopila k londonskemu pomorskemu paktu tudi neglede na Italijo. Briand pa tega noče, ker bi to pomenilo končnoveljavno zažgati moretve za sporazumevanje z Italijo. Iz tega Briandovega stališča sklepajo politični krogi, da se bodo začela nova francosko-italijanska pogajanja. Če bi pa ta ne uspela, bo imela Francija proste roke. Zdi se, da se bodo nova pogajanja pariške vlade z rimsko začela zopet v Ženevi in sicer v času sedanega zasedanja pripravljale konference za razorožitev.

Pred volitvami v Avstriji

Malo dni je še do 9. novembra, ko pade odločitev o bodoči politični situaciji v sosednji Avstriji.

Volilni boj je razun malih izjem dostojen. Zborovalna in govorna svoboda je vsakomur zajamčena. Ali kakršen bo uspeh za posamične stranke, danes ni mogoče reči nič pozitivnega.

Krščanski socialisti najbrže ne bodo več najmočnejša stranka v bodočem parlamentu. (V zadnjem so imeli 73 mandator, socialisti 71, velenemci 12 in landbundovci 9). V prihodnjem parlamentu bo njihovo število nižje, morda največ 68, morda celo manj. Zveza s Heimwehrom jim ne bo koristila, morda celo izdatno škodovala. To pa v glavnem zaradi tega, ker so Heimwehrovci jako razcepljeni. Postavili so tudi svojo listo, ki morda ne bo uspela, ker ne dobi količnika. Na Dunaju so n. pr. 4 volilni okraji, a zelo je verjetno, da v nobenem ne bo heimwehrovskega količnika. Pri drugem skrutiniju pridejo vsi njihovi glasovi v prid socialistom, ki bodo na Dunaju največja stranka.

Druga najmočnejša stranka so socialni demokrati, ki so v Avstriji najbolj organizirani in disciplinirani. O njih gre sodbda, da ne pridejo oslavljeni v novi parlament, in ki bodo najmočnejša stranka, toda zopet ne toliko močni, da bi sami mogli vladati.

V Schobrevem bloku izginejo definitivno — velenemci kot stranka. Ako bi morali nastopiti na volitvah samostojno, bi najbrže nikjer ne dobili količnika in torej ne mandata. V Schobrevem bloku pa jim bo dana možnost, da si ohranijo vsaj nekaj svojih mandator. Za količnik bodo v tem bloku skrbeli pred vsemi — landbundovci, ki bodo potem z ostanki v drugem skrutiniju pomagali marsikakemu velenemcu in Schobrevemu somišljeniku do mandata.

Dr. Johannes Schober je v teh volitvah prav posebna prikazen. — Splošno se priznavajo njegove zasluge za avstrijsko republiko. Ob prevratu je njegova policija rešila Avstrijo, kajti ona je naredila na Dunaju red in je omogočila prvo koalicijsko vlado, ki so ji stali na čelu socialisti. Drugič je njegova policija rešila Avstrijo o priliki znanih revolucionarnih revolt na krvavi petek 15. julija 1927. — Schober sam pa je trikrat rešil Avstrijo s tem, da se je postavil na čelo močni vladi. Njegova osebnost je bila temelj, na katerem so gradili čedalje trdnije pozicije male Avstrije v Evropi. In ko je pred dobrim letom postal Schober tretji kancelar, je kar dirjal od uspeha do uspeha: V Haag, Rim, Berlin, Pariz, London, — zagotovil je dolgo zaželeno zunanje posojilo. Doma pa je spravil v parlamentu pod streho celo vrsto važnih zakonov, med temi revizijsko ustavo. Še je imel pred seboj več važnih vprašanj, ki so že bila blizu rešitve, kar so ga nepričakovano vrgli.

Ves političen svet v Evropi je zato ra loveden, kako odreže Schobrov blok pri volitvah. — Res je, da se ga je oklenilo odlično število jako uglednih mož, ki se doslej niso mogli pridružit nobeni obstoječi stranki. Tudi razna gospodarske organizacije, močne same na sebi, so se mu pridružile. Zanj sta stranki velenemcev in landbunda. Posebno velenemci so se ga krčevito oklenili, kajti sami bi popolnoma propadli. Landbund je sam zase dovolj ugledna potenca, ki ima računati še na nove uspehe na račun krščanskih socialistov. — Vse te sile se morajo v tem boju šele izkazati a številom glasov, kajti pri volitvah se glasovi ščajejo, ne vagajo.

V najboljšem slučaju bi mogel Schobrov blok rešiti nekaj velenemških mandator, ohraniti 9 landbundovskih in pridobiti ravno po landbundu in malih organizacijah še do pet mandator. To bi baje bilo največ, kar more Schobrov blok doseči.

Po volitvah bo prvo vprašanje: noščanske koalicijske. In tu je prav lahko mogoče, da pride Schober zopet na površje. Krščanski socialisti bodo morali vgrizti v to kisljo jabolko, ker drugega izhoda ne bo. — Ali pač??

Cudna so namreč znamenja i zarade sedanje vlade. To je vendar somo volilna vlada, ali ta se obnaša tako, kakor da bi bila vključena na vladine sedeže, dela tako, kakor da ji ne bo treba dajati odgovora bodočemu parlamentu. Mladi Starhemberg je dejal, da tudi v slučaju socialistične večine ne dajo oblasti iz rok. Torej — diktatura? Kakšna?

Mladi notranji minister je pričel boj s Schobrom v policiji sami. Schober je še vedno prezident policije, ali brez njegove vednosti je začel minister čistiti Schobrove stebre iz vodstva. V te mpopledu je Starhemborgov račun nasproti Schobru čedalje težji in težko ga bo poravnati. Za bodočo meščansko koalicijsko so ti dogodki zadnjih dni čedalje bolj usodepolni. In imenovanje Straffelle za generalnega ravnatelja železnice je velika ovira za bodočo koalicijsko meščanskih strank. — Kdo naj v takih razmerah vsaj deloma jasno gleda v bodočnost? Zato je bodočnost Avstrije po volitvah jako mračna in morda taka, da bo delala preglavico vsom sosednjim državam cel Evrope.

Bivši kancler dr. Renner je že parkrat izrekel mnenje, da dobimo po volitvah prečudno — uradniško vlado. Medn ajvečje meščanske stranke, t. j. krščanskimi socialisti — in ostalimi meščanskimi strankami bo še precej časa dalje vladala volilna paibiza, in ne bodo mogli tako kmalu pozabiti, kako so se med volitvami medsebojno napadali. Zato bo morala priti prehodna uradniška vlada, dokler se volilni boj malo ne pozabijo. — Možnost pa je še na: Že pri raznih prilikah zadnjih tednov, se je pokazala možnost rdeče-zelene koalicijske. Socialisti in landbundovci bi se zvezali in zmagali proti krščanskim socialistom.

Smrt italijanskega poslanika v Bruslju

Bruselj, 5. novembra. AA. Tu je iznenada preminul italijanski poslanik Marchese Durazzo.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 5. novembra. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Naglo, toda le kratko trajno izboljšanje vremena. V nižavah jutranja slana, toda čez dan milerje vreme.

Podrobnosti o protifašistovskem atentatu pri Trstu

Blizu Loga so neznanci streljali na fašista Kureta ter ranili njega in njegovega sina — Storilci so izginili brez sledu

Kakor smo že med telefonskimi vestmi javili, so neznanci napadli občinskega stražnika in fašistovskega miličnika Ivana Kureta in ranili njega ter njegovega sina. »Piccolo della Sera« prinaša o tem ponesrečenem atentatu daljše podrobno poročilo in pravi: Na Kureta je bil izvršen že 7. decembra 1929 sličen atentat in v preteklem procesu v Trstu je bil pokojni Franjo Marušič obtožen, da je s pomočjo svojih tovarišev izvršil ta atentat v Logu blizu Doline. Kuret je pri procesu nastopil tudi kot obtožena priča. Ta drugi atentat so izvršili preteklo soboto kmalu po 21.30 in je, kot pravi »Piccolo della Sera«, v zvezi s teroristično organizacijo. Atentat se je izvršil na istem mestu kot lani in je bil po svojem značaju docela sličen onemu, kateremu je podlegel fašistovski učitelj Sottosanti v Vrhpolju pri Vipavi.

»Piccolo della Sera« nadaljuje: Preteklo soboto popoldne je Kuret obšel vse kraje, ki spadajo v dolinsko občino. Bil je tudi v Borštu in se proti večeru spet vrnil domov. Z doma pa je okrog 19. ure krenil z avtomobilom v spremstvu dolinskega podesčata Radovanija in še neke druge osebe do prve bližnje vasi, kjer je izstopil in peš odšel v Rimanje. Tu se je ustavil v gostilni Josipa Živica, svojega svaka. Pričakovali so ga njegova mati, njegova žena in 4-letni sin. Drugi njegov sin je bil tedaj v Logu pri svojem starem očetu, kjer so Kuretovi stanovali.

V gostilni je bilo le malo gostov, med njimi tudi neki tujec, kot vse kaže, po stanu kmet, star kakih 45 let. Ta je vpraševal po vodniku, češ da je v bližini zaradi teme izgubil dve kravi, ki ju je kupil na sejmu. In zares se mu je ponudil mladi Just Švara, da ga spremlja. Tik pred 21.30 sta krenila z lučjo iz vasi, da najdeta izgubljeno živino.

Oče in sin ranjena.

Par minut nato, nadaljuje »Piccolo della Sera«, so odšli tudi Kuretovi, mati, mož, žena in sin. Noč je bila temna in preko gričev se je vlekle tema. Pot je bila strma, komaj 2 m široka, in obdajali so jo nizki zidovi. Oče je vzel mladega sina v naročje, ker je bil že truden in je bila pot na gosto posuta s kamenjem. Bil so le še 50 korakov od prve hiše v Logu, ko so izza zidu za njihovim hrbtom padli prvi strel. Kuretova žena Viktorija je pozneje izpovedala, da je slišala 15 strelcev enega za drugim, ne ve pa, ali so bili vsi strelci odani iz ene ali več pušk. Kureta je zadelo več strelcev, tako tudi njegovega sina. Njegova mati je padla v nezavest, Kuret sam pa je le s težavo prišel še do Komarjeve gostilne v Logu, kjer se je zgrudil. Zauhteval je le še, da takoj obvestijo karabinerje v Dolini. In res je kmalu nato prisopel h Komarju brigadir Cuccello in za njim več miličnikov.

Dalje pravi »Piccolo della Sera«, da je ob istem času pridrvel k Živici v Rimanjih Just Švara, ki je malo prej spremljal tujega kmeta ter mu pomagal najti izgubljeno živino, in povedal, da je čul več strelcev in kriki, po katerem je spoznal, da je bil Kuret napaden. Živic se je takoj odpravil s svojim malim tovornim avtomobilom v Log, kjer je našel vse štiri svoje sorodnike, Kureta in sina pa ranjena. Kmalu nato so se je prikazal pred Živico gostilničar tudi neznani kmet, ki je med tem našel obe kravi blizu železniškega mostu. Tudi on je slišal strele. Živic sam je medpotoma srečal več kmetov, ki so zaradi strelcev prihiteli iz svojih hiš in iskali po goščavi, a nikogar našli. Le blizu nekega grma, od koder so, kot vse kaže, streljali napadalci, so našli dva nabojna tulca, kakršni se rabijo pri težkih nabojih.

Atentatorji izginili.

Napadalec samih pa do sedaj ni bilo mogoče najti kljub vsemu prizadevanju karabinerjev, fašistovskih miličnikov in organov tržaške policije. Preiskali so tudi Kuretovo obleko. Njegov povrnik je bil, kot poroča »Piccolo della Sera«, ves okrvavljen in na 21 mestih preluknjan, tako da izgleda, da je bilo nanj oddanih 21 strelcev. Omenjeni tržaški list beleži, da je bila naravnost sreča, da Kuret ni bil ubit. V

Log je bila pozvana tudi tržaška rešilna postaja, ki je oba ranjena prevedla v bolnico.

Kureta so zadeli 2 ali 3 strelci v levi bok in levo roko, njegovega sina pa 3 strelci v desno nogo. Tako oče kot sin nista težko ranjena. Oddali so ju v kirurški oddelke tržaške bolnice, kjer ju je v nedeljo dopoldne obiskalo mnogo fašistovskih oblastnikov, med drugimi tržaški prefekt, pokrajinski politični tajnik in drugi.

Tržaški list o primorski »Orjunc«.

»Piccolo della Sera« pravi, da sta atentata v Logu in v Vrhpolju zelo podobna in da so napadalci zadnje soboto uporabljali prav takšno orožje kot pred mesecem dni v Vrhpolju. List beleži, da so ogrozili Kureta, »zvestega miličnika in resno pričo pred posebnim sodiščem v Trstu«, člani »Orjunc« iz Julijske Benečije, Organi javne varnosti, veliko število karabinerjev in miličnikov so takoj pričeli s preiskavo, da čim prej pojasnijo zagonetni napad in postavijo pred sodišče napadalec. Toda zaenkrat še niso našli nikakršnih sledov.

Tržaški »Piccolo« prinaša kratko poročilo o obeh ranjenih, ki jima gre na bolje. Fašistovsko glasilo »Popolo di Trieste« pa ne poroča niti besedice o atentatu.

Prisrčna poslovitev konzula dr. Resla

Ljubljana, 5. novembra.

Z opoldanskim dunajskim brzovlakom je včeraj odpotoval v Prago dosedanji češkoslovaški generalni konzul dr. František Resl, ki je bil pozvan v praško zunanje ministrstvo. Na peronu glavnega kolodvora so se od prikljubljenega g. konzula poslovili zastopniki oblasti, raznih korporacij in organizacij ter v lepem številu konzulovi prijatelji in znanci, s katerimi je v mnogih aktualnih zadevah sodeloval. G. konzul se je od vsakega prav toplo poslovil. Od g. konzula so se med drugimi tudi poslovili vršilec dolžnosti bana dr. Otmar Pirkmayr, celokupni konzularni zbor s avstrijskim generalnim konzulom dr. Pleinertom na čelu, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina in za ljubljansko občino podžupan prof. Evgen Jare.

Maribor, 5. novembra.

Danes popoldne se je na poti iz Ljubljane v Prago pripeljal s tržaškim brzovlakom na tukajšnjo glavno postajo dosedanji ljubljanski generalni konzul češkoslovaške republike g. dr. František Resl. Sprejeli so ga člani tukajšnje JČL pod vodstvom inž. Ivana Lebana, ravnatelja ženskega učiteljskega g. Kadunca in dr. Augusta Reismana, člani češkega kluba s predsednikom g. Franjom Burešem in podpredsednikom g. Ivanom Knopom ter članice Slovenskega ženskega društva s predsednico go. Maistrovo.

V polurnem odmoru je g. konzul z zastopniki JČL in češkoslovaškega kluba obujal spomine na 4let o skupno delo in se vsakemu posebej zahvalil za širjenje jugoslovansko-češkoslovaške vzajemnosti v Mariboru in v vsem delu Slovenije. Obenem je obljubil tudi vso nadaljnjo pomoč pri svojem novem službenem mestu v zunanem ministertvu v Pragi. Po iskrenem slovesu se je g. konzul v jesenskem solncu, ki je prav tedaj posijalo izza oblakov, odpeljal.

Najbolj pošteno Vas postreže
z zimskimi oblačili

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.

Logaški požirnik se je zopet zamašil

Ljudstvo je z zadovoljstvom sprejelo vest, da ga bo dala očistiti banovina, kar bo v bodoče poplave onemogočilo

Logatec, 5. novembra.

Kakor je »Jugoslovanc« že poročal, je nastal v kotlini Jački, kjer izgine Logašca v zemljo, nenadoma nov usad, ki požira ogromne mase vode. Logatčani so bili zelo veseli, kajti prirodni pojav bi v bodoče onemogočil velike povodnji v okolici, katerih se tu ljudstvo vedno boji, če prične deževje.

Na žalost se je pa usad zadnje dni zaradi naplavin po velikem deževju zopet zamašil. Zanimivo je pri tem požirniku, da se zamaši in se nabere nad njim celo jezero, in ko grozi že povodenj, se nenadoma odpre in požere velike množine vode.

V torek si je usad ogledal banovinski inženjer g. Maček. Kakor se čuje, bo dala banovina na razpolago potrebno podporo in delavce, ki bodo usad popolnoma izčistili in regulirali kotlino Jačke tako, da bodo v bodoče poplave tu nemogoče. Gotovo je, da bo požirnik zmogel odvesti tudi večkrat na leto Logatčanom in okolici veliko škodo na polju in v hišah.

Ko se je razvedelo, da se banovina zanima za požirnik, oziroma da bo dala pomoč za uređitev usada, je zavladalo med tukajšnjim prebivalstvom veliko veselja, kar ni čuda, kajti ljudstvo je tu v vednem strahu pred povodnjjo, ki naredi tudi večkrat na leto Logatčanom in okolici veliko škodo na polju in v hišah.

Občni zbor čevlarskega ceha

Zanimiva skrinjica loškega čevlarskega ceha
Škofja Loka, 5. novembra.

Imajo škofjeloški čevljarji in usnarji lepo navado, desetletja uveljavljen običaj, da se vsako leto enkrat snidejo v pogovoru in prijateljskem pomenku na obnem zboru čevlarskega ceha, h kateremu imajo seveda pristop le člani.

O taki izredni, tradicionalni priliki se prinese dokaj obsežna, okovana skrinjica na kraj zborovanja, ključarja po enoletnem prestanku dvigneta pokrov nenavadne, simbolične posode, ki hrani v sebi mnoge starodavne listine iz par stoletij nazaj; prav do dobe, ko so odločilno izpregovarjali o obrtniških zadevah razni cehi. Skrinjica loškega čevlarskega ceha s svojo vsebino je prav zanimiva. Poleg kopice najraznovrstnejših poslovnih spisov od raznih pisem, objav, prošenj in pogodb vzbujajo pozornost pravila, spisana na velikih, močnih, nekakih pergamentnih listih z dokončnim podpisom cesarice Marije Terezije. Vezani listi nosijo obsežen pečatnik, okrogle oblike v premeru 1 dm, precejšnje teže in grb preko vse ploskve.

Občni zbor se je vršil pri Kronbirtu v Škofji Loki; zbrane člane je pozdravil društveni predsednik, čevlarski mojster na Spodnjem trgu g. Primožič Franc. Nemila usoda je tekem leta ugrabila dolgoletnega člana, uglednega posestnika in čevlarskega mojstra iz Škofje Loke g. Mija Blaznika, ki je prav do poslednjih dni zavzemal mesto ključarja. Upravo so si izvolili navzoči v sporazumnem, družnem soglasju sledečo: predsednik Primožič Franc; ključarja, ki hranita ključe od skrinjice, Langerholec Ivan in Primožič Franc; bandero, posvečeno sv. Krišpinu, oskrbuje Bozovičar Pavel; tajniške posle vrši Potočnik Janko, trgovec z usnjem; svečarja pa sta Bozovičar Pavel in Ravnihar Janez.

V neskaljenem, bratsko stanovskem razpoloženju so posedeli člani med seboj tudi po zaključku uradnega dela sestanka; priključili

so se vrlim obrtniškim drugom mnogi prijatelji in somišljeniki.

Le prehitro sta posegla ključarja po položaju; skrinjica je bila za leto dni zaklenjena in nenavadni cehovski sesanek zaključen.

Poleg čevlarskega, sta v Škofji Loki še lončarski in kovaški ceh, ki imata slične običaje. Čevlarski ceh je prastara ustanova in bo kmalu praznoval 300letnico svojega obstoja.

Strašna smrt 21letnega dekleta

Žrtve mazaštva in predsodkov

Cerknica, 4. novembra.

Prejšnji teden je v Dolenji vasi pri Cerknici po kratkem bolehanju umrla neka F. L. Stara je bila komaj 21 let. Malo prej je šla k zdravniku radi zoba. In ko je umrla, so vsi domači govorili, da je umrla radi bolečine v zobu. Ljudem se je pa vseeno malo čudno zdelo, da bi umrla radi zoba in sicer tako mlada ter po par dnevnem bolehanju. Začeli so govoriti razne stvari tako, da ni nihče vedel, kaj je resnice na vsem tem.

Eni so govorili tako, drugi drugače; večinoma so pa bili vsi mnenja, da je umrla na zastrupljenju, ker si je hotela odpraviti plod.

Za to se je zavzel tudi zdravnik, ki ji je zdravil zob, da ne bi on trpel na ugledu. In tako se je v mrtvašnici na cerkniškem pokopališču vršila obdukcijska te mladenke. Komisija je res dognala, da je umrla zgolj na zastrupljenju, ker si je hotela odpraviti plod. Ne ve se, ali je smrti kriva sama, ali ji je pri tem tudi kdo drugi pomagal. Skoro gotovo je, da so tudi drugi imeli prste vmes.

Ce je pa sama to storila, zakaj vse to? Mišlimo, da se bo marsikdo tako vprašal. Strah pred ljudmi tira naša dekleta v obup in, če ni drugače, tudi v smrt, ker se vsaka boji jezikov ljudi.

Dva krvava napada v okolici Ptujja

Zločinsko maščevanje neznanecv

Ptuj, 5. novembra.

V nedeljo opolnoči so se vračali domov iz vasi Vrhloga, fantje Vrečko Leopold, Ozimič Stefan in Brumen Anton, vsi iz Majšperga. Pri nekem mrliču v Vrhlogu so stražili. Šli so skozi gozd, nič hudega sluteč, ko je nenadoma pošlo iz zasede in je fante obšla kri.

Nekdo je streljal iz lovške puške na fante in vse tri ranil. Dva težje v trebuh, enega pa lažje v stegno. Zločinski in zahrbtni napadalec je oddal več strelcev. Vse tri ranjence so pripeljali v ptujsko bolnico. Upati je, da bodo okrevali. Orožniki napadaleca še niso izeledili in še tudi ne ve, kdo in od kje je. Gre pa najbrž za maščevanje med fanti.

V nedeljo je skupil tudi viničarski sin Vido- vič Lovrenc, ki se je okoli 13. ure vračal iz Ptujja domov v Sv. Trojico v Halozah. Ko je prišel na Breg do na samem stoječe gostilne, ki nosi originalno ime »Pri veseli vojski«, sta skočila iz lokala dva njemu nepoznana moška ter ga z bikovko po hrbtu in po glavi tako neusmiljeno pretepla, da je revež obležal in ga je moral rešilni avto pripeljati v bolnišnico. Motiv tega ob belem dnevu izvršenega napada še ni pojasnjen, vendar je menda varnostna oblast napadalcema že na sledu.

Oglejte si

bogato zalogo kuhinjske posode aluminijasto ter emajlirane v raznih kvalitetah in barvah pri trdk z železnino 103

STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana Sv. Petra cesta 35.

Kultura

Maribor: »Dnevi našega življenja«

Leonid Andrejev je znal s čudovito umetniško močjo pričarati na odru resnična razpoloženja in občutaj. Dasi v njegovih dramah ni velikih dogajanj in so še ta, kar jih je, prepletena s močno liriko, so vendar učinkujoče. Človek se nekako nezavestno vživl v okolja, razpoloženja, veselja, melanholije in tihe tragedije tega njegovega sveta, ki nam v »Dnevi našega življenja« — kakor tudi v »Caudeamus« — predstavlja življenje moskovskih študentov izza dni carske Rusije.

V prvem in deloma še v drugem dejanju »Dne« je skoraj sama lirika, tu in tam rahlo pomešana z epiko. Začetki balade, ne drame v običajnem smislu, postanejo vidni šele v drugem dejanju in se potem stopnjujejo do nekake — zopet tihe — tragedije v tretjem in četrtem aktu. Zato stih družin, ki jo išče večni student — pijanček Onufrij ni le slučajna fraza. Poleg te karakteristike pa označuje dela Leonida Andrejeva in še prav posebej »Dni našega življenja« — konec brez konca. To je svojstvo časa, ko je delo nastalo. Tudi pri nas so tako pisali in nehoti se vsiljuje precej vidna paralela: Andrejev — Cankar.

Mariborska inscenacija je svojevrstna. G. Jože Kovič jo je poenostavil kar se je le dalo, posebno v prvem in drugem dejanju, dasi se je sicer držal že izhujenih in znanih poti. Operacije z lučjo so se posrečile, le v začetku prvega dejanja bi bilapotrebnaboljšarazsvetljavazadja. Pa tudi režiserji je trud dosegel uspeh, posebno v skupinskih nastopih. Prijetno je bilo petje, močno impresivno uporabljanje godbe v celoti pa ni bilo vedno onega dviga, ki je v delu mogoče.

Središče dogajanj sta v »Dnevi« Olga Nikolajevna in Nikolaj Gluhovcev. Naivno zapeljanka, katero mati prodaja, je upodobila gđ. Elvira

Kraljeva z vsem registrom občutij in razpoloženj skladno in popolno, močan partner pa je bil v vlogi trpečega senzibilista Gluhovceva tudi gosp. Hinko Tomažič, ki je s to predstavo praznoval desetletnico svojega oderskega delovanja. Tretja v trojki Evdokisja Antonovna, Olga in izgubljena mati v inpretaciji g. Mileva Zakrjakove ni bila vedno tako skladna. Poleg trenutkov visoke oblikovane vrednosti je zapadla nekajkrat tudi v premalo izglajene kontraste in celo pretiravanja.

Zelo posrečeno so tipizirali svoje junake: g. Pavle Kovič, zapitega Anufrija, Vlado Skrbineš, študenta Miško, Maks Furijan, trgovca, Edo Grom, von Rauhka, Jože Kovič, podporočnika Mironova in Rado Nakrst, mladega fanta. Posebno Jože in Pavle Kovič, Skrbineš in Furijan so s svojo doslednostjo v zasnovi in izvedbi mnogo pripomogli do celotne skladnosti. Pridružiti jim moramo še posebej počestno dekle gđ. Pavle Udovičeve, g. Fran Tovornik je bil kot fizik boljji kakor v vlogi stražnika, g. Franjo Blaž je Blokina podal malo preveč ekspresivno, g. Danilo Gorinšek in gđ. Ema Starčeva ter Danica Savinova so v vlogah Arhangelskega, Ivanovne in Vasilevne posrečeno izpolnjevali sliko prvega dejanja, v drugem dejanju pa je g. Pavel Rasberger zelo verno izoblikoval epizodo starega generala. Isto velja tudi za sobarico Anuško g. Stefe Dragutinovičeve.

R. R.

Smrt opernega pevca Pisarevića. Pred par dnevi je v Beogradu umrl Svetozar Pisarević, s katerim je beogradska opera izgubila enega svojih najodličnejših članov. Svetozar Pisarević se je rodil 1. 1885. v Bosanskem Samcu; nekaj časa je bil vpisan na pravni fakulteti dunajske univerze, kmalu pa se je popolnoma posvetil pevskemu študiju in dovršil dunajsko glasbeno akademijo. Angažiran je bil najprej v Monakovem, od leta 1915. pa je deloval v Zagrebu, potem nekaj časa v Ljubljani, naposled pa je postal član beogradske opere,

ki jo je do svoje smrti zapustil samo za dve leti, ko je sprejel angažman v Češkoslovaški. Njegov repertoar je bil obširen, z lepimi uspehi je pel Kecalja v Prodanu nevesti, Kraljeviča Marka v Konjovičevi Miloševi ženitvi, Končaka v Knezu Igorju, Pimna v Borisu Godunovu itd. Bil je tudi sijajen igralec in v beograjskem umetniškem življenju se bo poznala za njim občutna vrzel.

Mentor prinaša v svoji 3. številki: Mlakar, Spomin; Olaf Severni, Trgatev, pesem; Krstnik Ivan, V solnčni Dubrovnik; Ivanuška, Robovi, pesem; I. D., O medsebojnem razmerju slovenskih narodov; Vanjuša, Pojoče temine, pesem; Iztok, Balada; Knjige in časopisi; Literarni pomenki; Slovanski vestnik; Dijaški šah; Za dobro voljo; Uganke; Črna deska.

Za organizacijo književnega trga. »Klub knjižara« v Zagrebu je pred kratkim izdal proglas na svoje člane in na vse knjigarnarje v državi sploh, v katerem toži o razvinih razmerah našega knjigotrštva in poziva vse tovariške kroge, naj se združijo v močno enotno organizacijo. Na ta proglas je znani, ugledni beograjski založnik Geca Kon v »Politiki« objavil članek, v katerem stavlja zanimiv, razmišljanja vreden predlog, naj bi se poleg take široke knjigarnarske organizacije osnovala tudi zveza založnikov, v katero naj bi vstopila vsa ona podjetja in institucije, ki se na veliko bavijo z izdajanjem publikacij (založbe, listi, književne družbe). Geca Kon vabi vsa založništva po državi, naj mu sporoče, ali pristajajo na prijateljski razgovor o vprašanju take organizacije.

Pokojnina za pisatelje. Svet ljudskih komisarjev v Moskvi je sprejel osnutek zakona, ki bo pisateljem, pesnikom, kritikom in komponistom, ki so literarno, oziroma umetniško delo v svojem življenju izvrševali kot poklic in ki so bili vsaj deset let člani svojega strokovnega društva, dajal pravico do pokojninske rente.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Začetek ob 20. uri zvečer
Cetrtek, 6. novembra: Razbojniki. Red D.
Petek, 7. novembra: zaprto.
Sobota, 8. novem.: »Mladoletjec. Red A.

OPERA

Začetek ob 20. uri zvečer
Cetrtek, 6. novembra: Moč usode. Red B.
Petek, 7. novembra: Simfonični koncert v Unionski dvorani.
Sobota, 8. novem.: »Mascolla«, opereta. Premijera. Izven.

MARIBORSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Cetrtek, 6. novembra ob 20. uri: »Sveti plamen«. Red B. Kuponi.
Petek, 7. novembra: Zaprto.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 10. novembra ob 20. uri: »Aleksandra«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Otvoritvena predstava Sentjabskega gledališkega odra. V soboto 8. t. m. otvori Sentjabskega intimna gledališka družina svojo deseto sezono z izvrstno komedijo: »Križni pajek«, veseloigra, ki je prepletena z duhovitiimi dvopiti in zdravim humorjem, bo občinstvo zabavala skozi vso predstavo. Nastopajo v glavnih vlogah gđ. Baranova in Pirčeva ter gg. Košak, Pastorčič-Skerlj i. dr. Vstopnice se prodajajo v trgovini Karničnik na Starem trgu.

Iz mariborskega gledališča. Danes v četrtek. 6. t. m. se bo ponovila po daljšem presledku zanimiva in globoka drama iz povojnega življenja »Sveti plamen« za ab. B in kupone. — V soboto, 8. t. m. pa se bo pela priljubljena opereta »Aleksandra«, ki je pri vseh svojih dosedanjih vpisovitvah izborna zabavala občinstvo.

Dnevne vesti

— »Službeni list« kraljevske banske uprave Dravske banovine štev. 35 z dne 6. novembra 1930. ima sledečo vsebino: Zakon o izpremembah in dopolnitvah invalidskega zakona z dne 4. julija 1929. — Zakon o brezobzestnem posojilu v izdelanem gradbenem materialu dobrovoljcem, naseljencem in optantom za zidanje hiš. — Zakon o likvidaciji odstopljenega vojnega plena. — Zakon o odobritvi računa o dohodkih in izdatkih za leto 1927/28. — Uredba o pogodovanju kraškega sveta, golčav in sviža. — Naredba glede arondacije in komasacije gozdov. — Pravilnik o krčenju gozdov in prevarjanju gozdnega zemljišča v drugo vrsto kulture. — Pravilnik o zaščitni pustosenja gozda in o dolžnosti pogodovnja. — Pravilnik o postavljanju kvalificiranih gozdarsko-strokovnih oseb za upravo nedržavnih gozdov. — Pravilnik za opravljanje izpita za gozdarsko-čuvaljsko osebo. — Izpremembe in dopolnitve v pravilniku o uporabljanju drž. avtomobilov za gradbeno službo. — Otvoritev in začetek poslovanja novostvornih direktij pošt in telegrafov. — Izpremembe v razpisu C. št. 48.780/928 o tati na blago, ki se uvaža v železnih sodih, prijavljajo upravnih doklad. — Oprostitev davkov in samoupravnih doklad.

— **Diplomski izpit na filozofski fakulteti v Ljubljani** so naredili v oktoberskem terminu 1930 ti-le kandidatje in kandidatkinje: Binter Bogdan (narodna in obča zgodovina), Dobrovolje Franc (francoščina in primerjalna književnost), Kéimović Anka (srbskohrvatska književnost in jezik), Fabian Viktor (botanika in zoologija), Hirschl Ivo (francoščina in primerjalna književnost), Hešić Svetozar (geografija in obča zgodovina), Koeček Edvard (francoščina in primerjalna književnost), Kozina Elizabeta (teoretična in uporabna matematika), Moder Anton zoologija in botanika), Paulinič Arnold (nemščina in primerjalna književnost), Peran Marija (francoščina in primerjalna romanska gramatika), Wraber Maks (zoologija in botanika).

— **Jubilej igralca Save Todorovića.** Predsnočnem so v Narodnem gledališču v Beogradu pri Spomeniku proslavili svečano 50letnico umet. delovanja odličnega igralca g. Save Todorovića. Predstave se je udeležil tudi odposlanec kralja g. Savić in ministri predsednik general Peter Živković. Pred občinstvom je upravitelj gledališča g. Predić pozdravil slavljence in mu izročil odlikovanje Belega orla IV. stopnje, ki ga je ž njim odlikoval Nj. Vel. kralj. Nato so govorili še nekateri zastopniki igralcev, med njimi g. Drenovec, delegat društva gledaliških igralcev iz Ljubljane. Njegov govor je dal povod manifestacijam tako jubilarntu kot Ljubljani. Sledila je predstava »Čika Lebonar«, v kateri je nastopil v naslovni vlogi g. Todorović.

— **Godalni kvartet iz Dresdona,** ki koncertira v Ljubljani v torek 11. t. m. ob 20. uri v Filharmoniji, si je izbral za ta koncert tri dela, ki morajo v vsakem pogledu zadovoljiti poslušalca. Moderna stran je zastopana s Hindemithom, njemu sledi znani Francez Debussy, sklepna točka programa pa je Beethovnov znameniti godalni kvartet op. 18 št. 3. Umetniško dovršeno igranje vsekega posameznika in pa celote nam jamčijo za umetniški večer prvega reda. Dresdenski godalni kvartet je priznan po vsem svetu kot eno prvih najboljših komornih kvartetov, ki koncertirajo po svetu. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

— **Naše podmornice v Šibeniku.** Naše podmornice so priplule v Šibenik v spremstvu matičnih ladij »Hvar« in »Sitnica«.

— **Zaroka.** Zaročil se je g. Herman Požar, železniški uradnik v Čakovcu, z gđ. Adelo Goltschmannovo iz Maribora. Čestitamo!

— **Obleke in klobuke kemično čisti,** barva in plisira tovarna Jos. Reich. 6603

— **Volna, bombaž, nogavice in pletenine** v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 166

— **Ujević dementira,** Beograjski časopisi so naredili veliko senzacijo pred dnevi, ko je stanodajalec pesnika Tina Ujević, ki je nenadoma izginil iz Beograda, pustil odprti njegov sobo in je našel v njej prav nenavaden inventar. Tin Ujević je zdaj poslal vsem časopisom, ki so to senzacijo objavili, dementi, da ni res, da se ne ve, kje prebiva, temveč je res, da prebiva v Sarajevu že več mesecev ter je to vsem znano. Tudi je izmišljeno, da je pustil v svoji sobici v Beogradu žensko perilo in nogavice. Se bolj čudno se mu pa zdi, da so našli pri njem med umazaniam perilom tudi bankovce za več milijonov.

— **Gostovanje družine Soče.** V Borovnici in gornjem Logatecu bo gostovala družina Soča v soboto oz. nedeljo. V Borovnici v soboto 8. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu, in v Gornjem Logatecu v nedeljo 9. t. m. ob 15.30 uri tudi v Sokolskem domu. Upripori se Strindbergova trojeanka »Oče«. Pred predstavama kratke uvodni nagovor.

— **Zborovanje kumčerejcev.** Odsek za rejo kumcev Kmetijske družbe v Ljubljani vabi člane in nečlane na drugo zborovanje kumčerejcev, ki bo v nedeljo 9. novembra ob 9. uri dopoldne.

— **Orožnik pobegnil z razbojnikom.** Črnogorski razbojnik Spiro Milačić, ki je bil pred tedni težko ranjen v bitki z orožniki, je pobegnil iz bolnice v Podgorici. Z njim je pobegnil tudi orožnik Jovo Žigic, ki ga je to noč stražil.

— **Ženo je zaklal.** Delavec Milan Raketić, uslužben v tovarni za sladkor v Osijeku, je v

togoti zaklal svojo ženo, ko jo je zasačil v neznem objemu z njenim ljubimcem.

— **Vreme.** V Dravski banovini se je včeraj vreme nekoliko zboljšalo. Nalivi so prenehali. Barometer se je začel dvigati, dočim je po drugih pokrajinah še padal. V državi je barometerško stanje variralo med 744.9 in 751.8. Barometer je včeraj ob 7. uri kazal: Ljubljana 749, Maribor 748, Zagreb 749.2, Beograd 747.5, Skoplje 751.8, Sarajevo 746.9, Mostar 747.2, Split 746.8, Rab 747.4, Vis 744.9. Včerašnja jutranja temperatura se je gibala med 6.8 do 16.8 C. Termometer je včeraj ob 7. uri beležil: Ljubljana 6.8, Maribor 7, Zagreb 7, Beograd 11, Sarajevo 9, Mostar 13, Split 10, Rab 12, Vis 8. V torek je bilo povsod deževno. V Ljubljani je od torka jutraj do včeraj padlo dežja za 44.8 mm, v Mariboru pa 9 mm. Bilo je vetrovno. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 11.8, najnižja pa 5.4 C.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem s 1. novembrom 1930

otvoril na Dunajski c. 9 svoj lastni

ZOBNI ATELJE

Priporoča se

JOŽE KAVČIČ

koncesionirani zobotehnik

Sprejema od 8. do 12. in od 2. do 6. ure.

Po želji tudi izven ur.

Ljubljana

Četrtek, 6. novembra 1930, Lenard. Pravoslavni: 24. oktobra, Ratislav.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

— **Odličen gost na ljubljanski univerzi.** Po predhodnem sporazumu z g. dr. W. Kepnerjem, profesorjem zoologije na »University of Virginia, U. S. A.« (Muller's School of Biology) in »National Research Council, Washington«, je prišel iz Charlottesville (Virginia, U. S. A.) g. dr. Carl Hiram Mac Connell v Ljubljano z namenom, da se z znanstvenim delom pod vodstvom g. prof. Jovanom Hadžija, profesorja ljubljanske univerze, izpopolni v zoologiji.

— **Sestanek prirodoslovne sekcije Muzejskega društva.** V petek 7. t. m. ob 18. uri se bo vršil drugi redni sestanek prirodoslovne sekcije mineraloškega instituta na univerzi. Na sporedu sta dve kratki predavanji, in sicer bo predaval dr. Reya o »Kolebanju nivoja rek v jugovzhodnih Alpah« in dr. Škerlj o »Praktičnem pomenu studija rodovnikov in dvojčkov«. Po predavanjih debata. Člani vabljeni, prijatelji sekcije dobrodošli!

— **Razbojnik.** Danes 6. t. m. se ponovi za abonma C Schillerjeva tragedija »Razbojnik«, ki je dosegla pri vseh vpriporitvah, zlasti pri nedeljski ponovitvi, velik uspeh. Zasedba običajna. Režiser prof. Šest.

— **Prvi letošnji orkestralni koncert** bo jutri v petek 7. t. m. v veliki Unionski dvorani. Orkester tvori dve važni naši korporaciji, predvsem naš operni orkester. Ta orkester je združenje, na katerega moramo biti ljubljani brez dvoma izredno ponosni. Ne bogve kako številni, a danes polno zasedeni, kakor ga zahtevajo klasična in moderna dela, izvrši vsako sezono ogromno delo. Na repertoarju ima vsako leto najmanj 30 do 40 različnih oper poleg drugega koncertnega dela, pri katerem v največjo vlogo in ljubeznijo sodeluje. — Zato je važen faktor našega kulturnega življenja. Dobro se zavemo pomena simfoničnih orkestrrov, se je v letošnji sezoni pridružil opernemu orkestru tudi orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice. Sodeloval bo pri vseh 4 simfoničnih koncertih in tako omogočil v vsakem pogledu dostojno zasedbo koncerta, saj bo izvajalo posamezne programe 60 do 70 godbenikov. Prvi koncert, to je petkov, dirigira ravnatelj Polič, ki je brez dvoma eden najboljših orkestralnih dirigentov v našem mestu. Program je z veliko ljubeznijo in skrbjo izbran in našitiran. Koncert priredi gledališka uprava, vstopnice pa prodaja Matična knjigarna na Kongresnem trgu. Začetek točno ob 20. uri v Unionski dvorani.

— **Tramvaj.** Na splošno željo bo uprava cestne železnice od sobote 8. t. m. dalje podaljšala tramvajski promet do polnoči in sicer tako, da bosta od 22. do 24. ure vozila dva voza v razdobju po pol ure. Ob 22.30 in 23.30 pelje direktni voz od glavnega kolodvora proti dolenskem kolodvoru, ob 23. in 24. uri pa od glavnega kolodvora do garnizijske bolnice. Vozne cene od 22. do 24. ure se povišajo za 100%. Mesečne karte za te vožnje ne veljajo.

— **Ljubljana v temi.** Kakor smo že včeraj kratko omenili, je bila v torek zvečer Ljubljana brez električne luči. Zanimivo je, da so bili brez luči le deli središča mesta, dočim je imela luč periferija, kamor vodi izmešeni tok. Največja tema je zavladala po vseh pisarnah in po raznih obratih, brez luči so bile mnoge šole in mnogi zavodi. Tudi prav komični prizori so se odigravali na ulici in po raznih trgovinah. Tramvajski vozovi so kar na mah sredi vožnje obstali. Na rešitev so morali čakati nad eno uro. Potniki so nekaj časa čakali v tramvajih, potem so jo pa mahnil peš naprej. Defekt je nastal v enem glavnih treh kablov, ki vodijo iz centrale na mestni magistrat. Egiptovska tema je v mestu zavladala okoli 17.30 ter je trajala

nad eno uro. Defekt je bil včeraj zjutraj v vsem popravljen.

— **Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani** vjudno prosi vse p. n. abonente, da vplačajo III. obrok gledališkega abonmaja najkasneje do 14. t. m. Abonent, ki še niso poravnali II. obroka, zapadlega v mesecu oktobru, se naprošajo, da store to najkasneje do 10. t. m.

— **Vojni invalidi in vdove** naj takoj pridejo po premož h Krajevnomu odboru UVI v Ljubljani, St. Peterska vojašnica. Legitimacije je treba predložiti.

Odvetnik

Dr. STARE EMIL

se je preselil s svojo pisarno v Ljubljani iz Tavčarjeve ul. 4

v Pražakovo ul. 15

(palača Pokoj. zavoda na Miklošičevi cesti - vhod iz Pražakove ulice). 734

— **Drzen vlom.** V stanovanje nekega fotoamaterja je vlomil drzen tat, ki mu je odnesel okoli 5000 Din vreden fotoaparati in 1500 Din gotovine. Tatu so baje že na sledu.

— **Drobil iz policijske kronike.** Včeraj do opoldne ni bilo nobene aretacije. Prijavljen je bil policiji večji vlom, manjša poverba, dalje so bili prijavljeni policiji 4 ponočnjaki zaradi kaljenja nočnega mira, neka ženska zaradi pijanosti, 1 slučaj neprevidne vožnje, 1 prekršek obrtnega reda 4 prehrski avtopredpisov in 4 prehrski cestnopolicijskega reda.

— **Drevi pri Ražmu sveže morske ribe.**

— **Izgubljene stvari v železniških vagonih.** V drugi polovici oktobra je bilo po podatkih najdeniškega urada na glavnem kolodvoru v raznih železniških vozovih najdenih 76 raznih zavojev in predmetov. Rekord so dosegli dežniki. Pozabljeni potniki so v tem času pustili v vozovih kar 29 dežnikov.

— **Kaj so ljubljanci izgubili?** Policijska uprava je objavila seznam predmetov, ki so bili izgubljeni v Ljubljani od 16. do 31. oktobra. Največje število je, da je bilo 60 Din gotovine izgubljene, dalje je posebnost, da je bila izgubljena 1 kokoš. Izgubljene je bilo tudi nekaj zlatnine in naposled več različnih predmetov. Iz hotela »Union« so prinesli na policijo nekaj dežnikov in razne druge predmete manjše vrednosti.

Maribor

— **Osebnosti.** Mestni župan dr. Alojzij Juvan je v torek odpotoval na zborovanje Zveze jugoslovanskih mest v Beograd in sprejem strank do nadaljnjega odpade. Zastopa ga podžupan dr. Franjo Lipold. Pri glavni carinarnici pa je v torek nastopil službo novi carinski inspektor Stevo Rafajlovič. Obenem je zapustil Maribor dotedanji inspektor Drago Bogar.

— **Kolektivna pogodba pekarskih pomočnikov.** Te dni je bila sklenjena med mariborskimi pekarskimi mojstri in pekarnami ter pekarskimi pomočniki pogodba, ki enotno urejuje vse medsebojne odnose glede dela, plač itd. S tem je to vprašanje, ki je bilo dolgo predmet sporov, vsaj zaenkrat urejeno.

— **Predavanje za fotoamaterje.** V torek 11. t. m. ob 20. uri priredi tovarna za fotografske aparate in potrebščine Perutz v okvirju zimskega športnega odseka SPD poučno predavanje pod naslovom »Domače in zimske fotografije«. — Brezplačne vstopnice dobi lahko vsakdo po vseh trgovinah s fotografskimi aparati in drogerijah.

— **Franeček odhaja.** Plačilni natakav kavarni »Central« in sedaj »Astorijski«, Franeček Trafenik, najbolj popularni mariborski »ober« odhaja. Dne 15. t. m. se poslovil od svojih dolgoletnih gostov in prevzame restavracijo »Pri medvedku«, doslej last g. Pristavca na Meljski cesti št. 18. Z njim izginja iz sredine mesta zanimiva osebnost, gentleman, poliglota in natakavski psiholog.

— **Trg v sredo.** Včerašnji trg je bil zaradi deževja v torek in preko noči do jutra bolj slabo založen. Na trgu za seno in slamo sploh ni bilo nobenega voza, malo je pa bilo tudi poljskih pridelkov. Na ribjem trgu samo sardele in morske jegulje, prve po 16, druge pa po 23 dinarjev. Več je bilo divjačine, kateri so cene znatno padle. Tako so se prodajali zajci po 30 do 38 Din za komad, zajčja stegna in hrbti po 20 Din, jerebice po 20 Din, fazani pa po 35 Din.

— **Maribor brez luči.** V torek zvečer okrog 22. ure so sredi mesta nenadoma ugasnile vse električne luči in mesto se je pogreznilo v neprodno temo. Prekinitev toka je povzročil defekt v transformatorju, ki so ga pa okrog polnoči že popravili.

— **S carinarnice.** Nedavno se je mudil v Mariboru generalni ravnatelj g. dr. Konrad Šmid, ki je pregledal tukajšnje carinarnice in odredil, da se osnuje poseben revizijski oddelek, ki bo pregledal vse poslovanje do 1. 1930. Oddelek bo v kratkem ustanovljen. Lep porast izkazujejo tudi dohodki v mesecu oktobru. Carinarnica je prejela v tem času 10.408.231.30 Din, in sicer 10.379.282.55 Din na uvoznih in 28.948.75 na izvoznih carini.

— **Smrti.** Pretekli teden so v Mariboru umrli: Marija Vivatova, rojena Vidmarjeva, soproga mizarja, 57 let; Marijan Fašman, sin delavca, 1 mesec; Franc Seva, progovni delavec, 57 let; Engelbert Spolenak, pietar, 19 let; Ana Ferševa, hčerka železničarja, 2 in pol meseca; Marija Serpova, viničarka, 48 let; Josipina Savčeva, zasebnica, 18 let; Ignacij Brodnjak, pastir, 18 let; Franciška Vegova, rojena Breznikova,

33 let; Antonija Bračkova, zasebnica, 67 let; Franc Kok, trgovec, star 65 let. N. v m. p.!

— **Miren dan.** Med tem, ko je bilo v torek v Mariboru preveč moče, je bila na policiji suša. Dan je minul brez aretacij, prijave so bile: telesna poškodba, poškodba tuje lastnine, puščanje konja brez nadzorstva, vožnja brez pravilne evidenčne tablice, nedostojno vedenje in dvoje prestopkov predpisov za avtomobile.

— **Nesreča v Jarenini.** Včeraj okrog 13. ure je v Jarenini padel 57-letni pri posestniku Gačnikovi uslužbeni hlapec Anton Golec tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo pod kolenom. Prepeljali so ga v tukajšnje bolnico.

— **Nesreča v Košakih.** V torek popoldne je v Košakih padel s strehe posestnika Subinška 46-letni krovac Anton Kocbek in si zlomil desno roko in več reber. Pozvani rešilni avto ga je prepeljal v bolnico.

— **Dva vloma.** V noči od torka na sredo so neznan tatovi vlomili v Tekstilno tvornico Zelenka & Sonsky v Linhartovi ulici ter odnesli okrog 1700 Din v denarju in nekaj platna. — V isti noči so neznanči vlomili tudi v avtomobilsko delavnico Pergler in Friedau v Mlinski ulici ter odnesli več kosov orodja. Policija je uvedla najstrožje zasledovanje.

— **Nezgoda.** V ponedeljek dopoldne je zletel pri Ivanu Koražiji v Stritarjevi ulici zaposlenemu železostrojarju Teobaldu Vizjaku motorni nož za rezanje podplatov, katerega je poliral, v levo nogo in mu prizadel veliko in nevarno rano. Bil je nemudoma prepeljan v bolnico.

Celje

— **Mestni avtobus za Vse svete.** Izkazalo se je, da si Vseh svetov brez avtobusov ne moremo več zamisliti, vendar je pa bilo nekaj nedostatkov, ki se morajo prihodnjič popraviti. Tako je bilo predvsem premalo vozov na razpolago. Avtobusi so bili natrpano polni in je moralo vsakokrat mnogo ljudi pešati, ker niso dobili mesta. Več ko pol ure čakati pa se nikomur ne splača, ker pride v tem času že peš v mesto. Tudi ni bilo prav, da so dopoldan vozili tik do pokopališča, popoldan pa samo do gostilne Pišek, zato je nastala zmešnjava in so nekateri zaman čakali avtobusov pred vhodom na pokopališče. Končno tudi ne gre, da so šoferji in sprevodniki s potniki samo nemško govorili. Čudno se ti je zdelo, ko si se vsedel v avtobus in ti je sprevodnik rekel: »Fahrkarte bitte«.

— **Tuji v oktobru.** V preteklem mesecu je prišlo v Celje 1183 tujcev. Po državni pripadnosti je bilo 912 Jugoslovancev, 159 Avstrijcev, 34 Nemcev, 28 Čehoslovancev, 22 Italijanov, 10 Madžarov, 7 Rusov, 8 Bolgarov, 3 Poljaki, 1 Francoz, 1 Anglež, 1 Belgijec, 1 Romun; po poklicu je bilo 371 trgovskih potnikov, 194 delavcev, 75 obrtnikov, 53 industrijcev, 38 dijakov, 26 uradnikov, 17 odvetnikov, 9 zdravnikov, 400 pa brez poklica.

— **Osebnosti.** Odvetniški koncipijent pri g. dr. Božiču g. dr. Ervin Mejak se je preselil v Konjice, kjer otvori svojo odvetniško pisarno. Celje izgubi znanim neumornega javnega in narodnega delavca, zlasti pa ga bo pogrešalo Sokolsko društvo. Na novem mestu mu želimo mnogo sreče!

— **Borza dela išče.** 5 konjskih hlapcev, 1 hlapca za govejo živino, 1 hišnika, 1 pečarja, 1 lončarja, 1 steklarja, 1 kleparja, 2 mizarja, 2 sodarja, 1 električarja, 6 čevljarjev, 3 krojače, 1 peka, 1 tesarja, 1 kurjača, 11 vajencev, 2 kmečki delci, 2 kmečki gospodinjci, 1 poljsko delavko, 1 šiviljo perila, 4 natakavice, 1 gostil. kuharico, 1 hotel. sobarico, 3 navadne delavke, 3 kuharice, 14 služkinj, 1 varuško, 1 orož. kuharico, 4 vajence.

— **Gradnja pravoslavne cerkve.** Na uradni deski v veži srezkega načelnika je nabit razpis o oddaji tesarskih del na pravoslavni cerkvi. Interesenti se nanj opozarjajo.

— **Brezposelnost in beda** sta spravišli nekega 80letnega delavca v tak obup, da se je napil in doma svoji ženi in trem otrokom grozil, da jih bo vse ubil. Morala je priti policija, ki ga je vzela s seboj, pa ga kmalu zopet izpustila, ko se je pomiril.

— **Onemogel starček.** V Zavodni je službujoči stražnik našel onemoglega 75letnega berača Gradišnika Ivana. Sestradanega reveža so dali v bolnico.

— **Izreden tat.** V vili S. na Ljubljanski cesti je uslužbenec skozi dalj časa iz njihovih sob zmanjkalo to in drugo. Končno so pa le izsledili tatu. To je vrtnar Jože S. Ker je v zadnjem času izginila večja količina desk, so začeli strogo opazovati, dokler niso zalotili vrtnarja, ki je tudi nekaj tatvin priznal. Izročili so ga sodišču.

— **Najdba.** Na Dečkovem trgu je bila najdena majhna ženska torbica iz pisane usnje. Dobi se na policiji.

Murska Sobota

— **Nacionalizem v Prekmurju.** Zadnji čas se večkrat oglašja v nekem dnevniku neki ognjevit dopisnik, ki z žalostjo bojevitimi besedami odkriva stvari, ki so bile že dolgo, dolgo znane. Ni nam pa znano, na kak način bi se mogel hitro in temeljito odstraniti škodljivi konservativizem. Mogoče je g. dopisniku popolnoma novo, da Prekmurje ni tako napredno (ne mislim gospodarsko naprednost, ker je v tem oziru napredno!). Da ni dovolj nacionalen? Lahko mirne duše rečemo, da je nacionalen in da bo v slučaju potrebe to tudi dokazal. Da bi pa imel rekord v nacionalizmu, se ne more zahtevati, oziroma se na to, da tisoč let ni smel vedeti in ni smel zvedeti, kaj je nacionalizem. Omeniti pa moramo, da je treba v Prekmurju potegniti mejo, ki jasno loči ljudi dveh nazorov: Kraji severno in zapadno od Sobote, ki so močno pomešani z evangeličani in ki jim stoji na čelu napredna trdnjava Sobota, so vse kaj drugega kakor »Dolnosc«. — Ne rabimo pa kritike in ne nasvetov, ampak delavcev...

V Ljubljani cene goveji živini padle

Živahen živinski sejem — Slab tržni dan

Ljubljana, 5. novembra.

Danes je bil v Ljubljani živinski sejem, ki je običajen vsako prvo sredo v mesecu. Ker je večeraj silno deževalo je je naliv prenehal še le pozno ponoči, se mnogo kmetov iz oddaljenih krajev ni udeležilo sejma, bodisi da bi prišli kot kupci prašičkov za rejo in živine, bodisi da bi prignali na sejem svojo živino.

Sejem pa je bil kljub temu še dokaj živahen in zanimivo je dejstvo, da so cene goveji živini vseh vrst padle za 0,25 do 1 Din pri kg žive teže. Tudi prašički za rejo so se izredno pocenili. Cene volom so padle kar za 1 Din.

Na sejmu je bilo prignanih: 213 konj, 96 volov, 52 krav, 22 telet in 527 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo: 32 konj, 43 volov, 30 krav, 10 telet in 142 prašičkov za rejo.

Cene so bile: voli I. 9 (prej 10), II. 9 (8), III. 7 (8), debele krave 4,50—6,50 (so se pocenile za 0,25, odnosno 0,50 Din), klobasnice 3 do 3,50 (prej 3—4), teleta 11—12,50 (prej 12 do 14). Cene prašičkov za rejo so bile nizke. Od 6 do 10 tednov stari prašički so se prodajali po 160 do 250 Din komad, dočim so bili prej 250 do 400 Din.

Veliki tržni dan je bil nasprotno danes zelo slab. Dovolj raznih živlenskih potrebščin je bil majhen. Glavni vzrok tiči v tem, da kmetica zaradi slabega vremena prejšnji dan niso pripravile blaga za trg. Cene živilom so v glavnem neizpremenjene. Treba je beležiti naslednjo tržno zanimivost.

Ze dalj časa se je tržno nadzorstvo prizadevalo, da bi prodajalke kislega zelja in prodajalke kisle repe znižale cene kislega zelja in kisle repe. Trnovčanke se niso hotele ukloniti. Prvotno so prodajale kislno zelje trnovsko po 5 Din za kg, a navadno po 4 Din, kislno repo pa po 3 do 4 Din. Tržnemu nadzorstvu se je sedaj posrečilo pridobiti večjo trdnost s kislim zeljem, da je postavila prvovrstno kislno zelje na trg po 8 Din za kg in danes je bil na njen prostor velik naval. Uradne cene so kislno zelje za trnovsko prima 3 Din, navadno 2,50 Din kislno repa od 2 do 3 Din za kg.

Trboveljsko občinsko gospodarstvo

Nepotrebno vznemirjanje davkoplačevalcev

Trbovlje, 4. novembra.

V zadnjem času krožijo med prebivalstvom neosnovane govorice glede višine odmerjenih davkov in doklad. So plod nepoučenosti nekih ljudi ali pa izvestnih člankov, ki so bili v zadnjem času s prozornim namenom spravljani v javnost. Radi tega smo se informirali na merodajnem mestu ter prejel sledeče pojasnilo:

Kot podlaga direktnim davkom za leto 1991. je določila davčna uprava za občino Trbovlje svoto 3.449.815 Din. Za indirektno davke pa je bila letos odmerjena 209% doklada. Od te odpade 40% na banovinske doklade, 35% na cestni odbor, 25% na zdravstveno okrožje, 13% na trgovsko zbornico in — 96% na občinske doklade. Da pa so občinske doklade tako visoke, je krivo to, da mora plačevati občina letno 1.440.000 Din na obrestih in amortizacijah dvajsetmilijskega dolga, ki je nastal po pospešeni gradbeni akciji prejšnje občinske uprave. — Razen tega se je sedaj izkazalo, da bodo neka občinska podjetja, ki jih je zgradil prejšnji občinski odbor in so stala ogromne svote, nerentabilna, ako se temeljito ne preuredi, kar bo seveda zopet veliko stalo. Tako n. pr. novo občinsko kopališče, kjer primanjkuje po leti v času najživahnejše kopalne sezone vode, pozimi pa ni prometa, tako da ne more kriti niti redijskih stroškov.

Sicer se je pa z neke strani že večkrat in pravočasno opozarjalo, da bodo davštine in doklade silno narasle, ako se bo gradbeni program izvajal brez določenega finančnega načrta. Takrat se ni vpoštevalo svarila dalekovidnejših mož, ki so že pred leti predvidevali sedanjo težko gospodarsko in socialno krizo v občini.

Zupanstvo, odnosno novi občinski odbor že sestavlja proračun za prihodnje leto. Glede na neugodno finančno stanje in težko gospodarsko krizo v naši industrijski občini bo zupanstvo uvedlo čim racionalnejšo štednjo pri vseh izdatkih in se bo točno držalo smernic, ki so bile tozadevno izdane od gospoda ministrskega predsednika odnosno finančnega ministrstva. Le tako bo mogoče uspešno sanirati obupno stanje občinskih financ, ki težko obremenjujejo naše gospodarske kroge in vso prebivalstvo občine. Občina se bo te dni udeležila ankete banke uprave Dravske banovine, kjer naj bi se prizadeali krogi — občina TPD, in banska uprava — posvetovali o ukrepih, ki bodo potrebni, da se rešijo pereči finančno-gospodarski problemi trboveljske občine n njenega prebivalstva. Na tej anketi bodo kompetentni faktorji tudi končno javno rešili vprašanje nove šole na Vodah ter nove šole in vodovoda v Hrastniku.

Trbovlje

Sleparija. Pretekli dni se je pojavil v tukajšnjem revirju neki jak podjeten postopač, ki se je izdajal za lastnika vrtljaka in imel baže tudi za to dovoljenje od oblasti. Te dovoljene mu obiti pa ni izvrševal, ker menda ni tako dobičkanosna, pač pa je od igre in dobitkov željne mladine izvajal denar na drug zvižčen način. Postavil je na prometnejših krajih veliko mizo, preko nje razprostrl prt, na katerega je položil številke, katere je bilo treba zadeti, ko so nanje stavili. Mesto obročkov ali ploščic pa je nanje pustil metati navadne pločevinaste zamaške od steklenice pive. Razumljivo, da je na ta način osleparil marsikoga, dokler ni posegla vmes roka pravice ter ga aretirala, pri čemer se je izkazalo, da ni imel dovoljenja za tako igro.

Prva človeška žrtev narasle Save

Obupna poročila o novih poplavah, ki so povzročile zopet mnogo škode

Zanimiva meteorološka pojasnila o zadnjih nalivih.

Ljubljana, 5. novembra.

Od 19. oktobra do danes zaznamuje kronika padavin že dva večja naliva, ki so povzročili v Dravski banovini veliko škodo. Neprستاني nalivi so povzročili tudi veliko nevarnost za katastrofalne povodnji. Prva perioda hudih nalivov je trajala od 25. do 26. oktobra. Ze 19. oktobra dopoldne je začelo pršeti. Drobno dež se je vsipal iz silno goste megle, ki je pokrivala ljubljansko okolico, dočim je bilo ta dan na gorah izredno krasno vreme. Dne 25. oktobra ob 4.40 popoldne pa je začelo silno deževati. Neurje je trajalo še naslednji dan do 4. popoldne. V tem času je padlo nad Ljubljano in okolico za 70 m/m dežja. Po nekaterih krajih Dravske banovine so bili še silnejši nalivi. Največ dežja je takrat padlo na črti od Snežnika na Notranjskem preko Kočevja in Ribnice in dalje proti Hrvatski. V Ribnici je 25. oktobra padlo 94 m/m dežja, v Osilnici pri Kočevju pa 76 m/m. Druga smer hudih nalivov je takrat šla od Ljubljane proti Gornjemu Gradu.

Po 26. oktobru je bilo nekaj časa za silo lepo. Toda že 1. novembra je začelo znova deževati. Prišlo je dežiti ob 9.40 dopoldne z malimi presledki. Deževno vreme s silnimi nalivi je trajalo do 4. novembra po noči ali točno do 5. novembra ob 1. po noči. V tem času je padlo v Ljubljani in okolici 68,4 m/m dežja. Najnižja zračna depresija je bila 4. novembra ob 14. Takrat je barometer padel na 744, nakar se je začel zopet dvigati.

Danes je nastopilo lepo vreme, kakor je napovedala dunajska meteorološka postaja. Zjasnilo se je in proti večeru je postalo zmerno mrzlo, ker je pritisnil sever.

Ker je po noči silni naliv nehal, je bila odstranjena nevarnost velikih povodnji. Vse reke so začele sprva počasi, a pozneje naglo padati.

Poplave in plazovi v severnem obmejnem ozemlju.

Maribor, 5. novembra.

Deževje v ponedeljek in v torek so spremenjali nenavadno močni nalivi, ki so povzročili v vsej mariborski bližnji in daljni okolici nove velike poplave in udiranje plazov. Po poročilih, ki smo jih danes prejeli, so vsi navedeni kraji v predelu med Poljčanami, Slovensko Bistrico, Pragerskem, Račami in Spodnjimi Hočami pod vodo.

Vsa pokrajina nalikuje enemu samemu velikemu jezeru. Tudi z druge strani prihajajo slična poročila. Pesnica je prestopila bregove, mestoma so tudi ceste pod vodo. Poplave so povzročile pravi pravcati strah med prebivalstvom. Onim, ki še niso odstranili pridelkov, so odnesle poljske sadeže, drugim pa zemljo. Pri Jarenini kot v Vukovskem dolu je deževje povzročilo tudi velike plazove. Voda je dosegla celo manj bregovita posestva.

Kočevje

Najstarejša ženska na Kočevskem. Najstarejši Slovci v našem kraju je Marija Brinskelle iz Sprobe pri Kočevju. Dosegla je visoko starost 100 let. Ker je njeno gmočno stanje zelo slabo, so začeli zanj zbirati prispevke. Ob njeni stolinici pa nameravajo izdati še razglednice z njeno sliko. Ves dobiček bo pripadel njej.

Službena premostitev. Dosedanji nadučitelj v Livoldu G. Reiniger je stopil v pokoj. Na njegovo mesto pa je imenovan G. Lojze Blenkus iz Trave. Iz Stare cerkve pa je premeščena v Kočevje učiteljica ga. Jožefa Rustja, na osnovno šolo v Stari cerkvi pa bo šla gđ. Ana Modičeva.

Cerknica

Težja nesreča. Posesnik Matija Rot, doma od Sv. Vida nad Cerknico, je prejšnji teden peljal iz gozda drva. Ker je bila pot, po kateri je peljal, zelo ozka in od obeh strani omejena, je posesnik Rot po nesrečnem naključju padel pod voz. Pod vozom si je zlomil desno nogo in tudi druge se je močno poškodoval. Odpeljali so ga v ljubljansko bolnico.

Nevihita in deževje. V ponedeljek ponoči je začela besneti na Cerkniško dolino močna nevihta. Med nevihto je tudi nepretrgoma padal dež v velikih curkih. Vse to je trajalo do enajste ure v ponedeljek. Nevihta je napravila tudi nekaj škode. Polomila je več dreves, s streh je zmetala nekaj opeke, pri žagi G. Prudiča je podrla leseno brv, ki je držala čez Cerkniško. Nekoliko je pri tem pomagala tudi voda, ki je v ponedeljek vsled neprestanega deževja močno narasla. Voda sicer ni napravila druge škode. Nevihta je pred cerkvijo prevrnila tudi nekaj stojnic, ki so jih prejšnji dan postavili sejmarji.

Enkrat so se vendarle. V Cerknici se zelo malo sliši o kakih fantovskih pretepih. V ponedeljek so se pa vseeno malo sporekli. Ker bi se morali v ponedeljek vršiti tukaj semeni, je prišlo v Cerknico zelo veliko ljudi. Semnja ni bilo, slabo vreme in tako so bile vse gostilne polne. V gostilni »Javornik« so si skočili v lase neki delavci. Se razume, da so bili vsi pijani. V poštev so prišle razne steklenice in tako jih je več odneslo nekaj ran. Eni težje, drugi lažje.

Elektrika. S prvim novembrom je začela tukajšnja zadržna elektrarna oddajati tok tudi zjutraj in sicer ob 5. uri. To moramo samo pozdraviti, ker bo to koristilo skoro v vsaki hiši, kjer imajo elektriko.

Tatvina. Pri posesniku Mekindji v Cerknici je neznan prizmoči ponoči vlomil skozi okno v shrambo. Od tam je odnesel lonec, v katerem se nahajalo okrog 15 kg masti. Odnesel je tudi nekaj mesa. Za njim ni sledu.

Prizadeti posesniki so se obrnili na bansko upravo za nujno pomoč, da se prepreči preteča katastrofa. Plazovi ogrožajo celo stanovanjske hiše in gospodarska poslopja. V ožji mariborski okolici pa se je pričel zopet rušiti meljski hrib, s katerega se je sprožilo na več krajih precej latorja, vendar pa doslej še ni resne nevarnosti za promet.

Poplava v mestnem parku.

V noči od torika na sredo je med velikim nalivom zamašilo listje z železjem zaprti odtok ribnika v kanal, ki vodi v Dravo. Vsled tega je voda v ribniku prestopila bregove in zalila bližnje dele parka in okoliške ulice. Nastala je prava pravcata poplava, ki bi bila lahko postala nevarna, če ne bi bili odtoka pravočasno očistili, tako pa je nastala škoda le malenkostna.

Deroča Sava odnesla otroka.

Kranj, 5. novembra.

Zaradi silnih zadnjih nalivov je Sava pri Kranju močno narasla. Je zelo deroča. Danes je nastopilo lepo jesensko vreme, nekoliko solnčno. Vreme je zato izvabilo kranjsko deco, da se je, kakor po navadi, popoldne igrala na nabrežju Save nižje pod klavnico. Metala je v deroče valove kamenje, lovila razne plavajoče predmete in delala čolničke iz papirja ter jih spuščala nizdol Save. Sinček tukajšnjega industrijalca in trgovca 4-letni Zvonko Stefe se je tudi z deco igral. Nenadoma pa mu je spodrsnilo. Padel je v vodo. Valovi so ga v hipu zajeli in odnesli daleč od brega. Otroci so bili vsi preplašeni. Prva je dečka, ki je krilil z rokami iz valov, zapazila nižje stoječa perica. Ta je poklicala ne daleč od tam zaposlene delavce, ki pa niso mogli dečka rešiti iz valov. Ti so ga vedno hitreje odnašali dalje in deček je kmalu izginil.

O nesreči je bila obveščena orožniška postaja v Kranju, ki je o tem obvestila še vse postaje ob Savi. Dečka do večera niso potegnili iz vode.

Poplavljen kamniška okolica. — Nov sneg v planinah.

Kamnik, 5. novembra.

Deževje, ki je nastopilo v nedeljo in je zlasti v torek trajalo ves dan, je zopet napolnilo strugo Bistrice, vendar ne v taki meri, da bi mogla napraviti kaj škode. Na planinah je zapadel nov sneg in sega precej globoko v doline. Nastopil je tudi še precejšen mrz, ki ga povečuje še ostra sapa, ki piha od severa. V torek je v Kamniku varirala temperatura med +3 in +7.

Bolj kot Bistrica pa so narasli njeni pritoki, zlasti Tunjščica in Pešata. Pešata se je razlila čez polja in je bila v torek vsa okolica Trznava do Črnuč izpremenjena v veliko jezero. Voda le počasi odteka in so polja in travniki še danes pod vodo. Hvala Bogu, da se je vreme zboljšalo in se ni več bati novega dežja, ki bi brez dvoma povzročil občutno škodo.

Ribnica

Pločnik od Ribnice do Male Hrvče. Na desni strani ceste proti Mali Hrvči so napravili pločnik za pešce in s tem razširili cesto. Ribnica ima sploh zelo slabe ceste in na mnogih krajih morajo pešci po blatni in razvoženi cesti. Teren, na katerem je zgrajena pot, je bil v tem pogledu najslabši, zato to napravo v veseljem pozdravljamo. Pot še ni izgotovljena radi pomanjkanja materiala, vendar za zimo bo zadostovalo, kar je dosedaj napravljenega. Dela se bodo nadaljevala najbrž šele spomladi.

Prezid

Osebnost. Na tukajšnji osnovni šoli je namreščena učiteljica gđ. M. Cindrič iz Babnega polja.

Proslava čehoslovaškega narodnega praznika. Dne 28. t. m. je priredil tukajšnji Sokol proslavo čehoslovaškega narodnega praznika v lokalni br. Klepac. Br. podstarosta je otvoril svečano sejo z pozdravnim govorom ter se je v izrazitih besedah spomnil bratov Čehoslovakov, naših sokolskih učiteljev. Br. prosvetar je v slavnostnem govoru orisal zgodovino Čehov od njih naseljenja na Češkem pa do leta 1918, ko je tudi Čehoslovakom zasijala zlata svoboda.

Poročil se je G. Filip Zagar, ki se je pred meseci vrnil iz Amerike, z gđ. Karolino Murn. Bilo srečno!

Vrhnika

Vsi sveti. Preteklo nedeljo je mnogoštevilna množica obiskala okrašene grobove. Na pokopališču je zapel moški zbor pod vodstvom G. A. Gruma »Vigred se povrne« in »Od Dobrodo«. Tudi vrhniška godba je zaigrala v srce segajoče žalostinke. Na vojaških grobovih, ki so jih šolski otroci okrasili lepše kot druga leta, je gorelo na stotine lučic, ki so jih podarila radodarna srea.

V bolnico. V bolnico so odpeljali splošno znana in priljubljenega brivskega mojstra G. J. Grobeljskega.

Oder. Na vseh svetnikov večer je uprizoril vrhniški igralski oder dramo »Mlinar in njegova hči«, ki jo uprizori vsako leto na ta dan. Vloge so bile našemu odru primerno dobro odigrane.

Slovo. Od Vrhnike se poslavljala učiteljica gosp. Japel Pavel, ki je prestavljen v Stari trg pri Ložu. Požrtvovalnemu članu vrhniškega odra in drugih prosvetnih organizacij želimo na novem službenem mestu obilo sreče in uspeha. V zameno dobimo agilnega sokolskega delavca G. Adolfa Završana, ki pride iz Ribnice. Dobrodošel v naši sredi!

Mlekariji. Opozarjamo na nadaljevanje obnove zbora mlekarnice, ki se vrši v nedeljo 9. nov. ob 8. uri popoldne v Rokodelskem domu.

Rimske toplice

Tukajšnje sokolsko društvo Rimske Toplice—Šmarjeta bo imelo v nedeljo 9. novembra ob 16. uri popoldne v hotelskih prostorih »Nove Pošte« nadvse zabaven Martinov večer s peštrim sporedom. Posetniki naše prireditve imajo zelo ugodne zveze s popoldanskimi vlaki! — Vsi, Sokolstvu naklonjeni — pridite! Zdravo!

Medija-Izlake

Iz delovanja Prostovoljnega gasilnega društva Medija-Izlake. Neumorno delo PGD Medija-Izlake se vidno kaže pri vseh nastopih. Pohvalno se je izkazalo moštvo na zaključni okrožni gasilski vaji v Zagorju, v večji meri pa smo imeli priliko občudovati izurjenost moštva pri vaji v nedeljo 19. p. m. Na pobudo PGD Medija-Izlake je tehnično vodstvo sosednih društev Loke in Medija-Izlake sklenilo prirediti skupno vajo. Kot požarišče se je določil grad Medija. Vodila sta vajo poveljnika obeh omenjenih društev, nadzoroval pa jo je župni podnačelnik G. Ivan Hočvar z društvenima načelnikoma gg. Kašnikom in Kokoletom. V 20. minutah je bil položaj vaje trikrat spremenjen, vendar so gasilci izvedli vsako povelje hitro in strumno. — Najprej se je gasilo z motorno brizgalno PGD Loke, ki je dajala vodno ročni brizgalni PGD Medija-Izlake in iz te se je šele brizgalo na grad. Končno pa se je preizkusila sama motorika (agregat), ki je v splošno zadovoljstvo in občudovanje številnega navzočega občinstva opravila vse delo brezhibno. Lep dokaz napredka domače industrije! Omenjeni agregat so namreč izdelali in dobavili PGD Loke — Strojne tovarne in liverne v Ljubljani. Izredno pohvalo zaslužita moštvi v urnem napeljevanju cevi, vodstva društev pa zlasti radi stroge discipline, v kateri sta moštvi vzgojeni. Po zaključku vaje je župni podnačelnik G. I. Hočvar razgovoril zbrane gasilce, pohvalil in čestital moštvi in vodstvu na krasnem uspehu.

Splav mu je razbilo na Savi

Pogumen splavar se je rešil s skokom v Savo

Dobovec pod Kumom, 4. nov.

Sin posesnika Dolanca iz vasi Dobovec pod Kumom je kupil v Kumski šumi les za sekane in prodajo. Je to po večini les, ki ga kupujejo za oporo v jamah tukajšnjih premogovnikov, tako v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju. Dolanc je les prodal rudniku v Hrastniku in je zbijal pretekli teden splav nasproti rudniške separacije na Savi v Trbovljah ter vozil les prav izpod očaka Kuma. Splav je bil vreden med brati 2000 Din in že je odrinil z njim po Savi proti Hrastniku.

Prišedši s splavom v Hrastnik mu je brat zagnal debelo vrvo, da bi splav privezala na breg. Močan tok Save pa je konec splava okrenil in ga vrzel ob kamen, da se je razpolovil, in ker ni bilo mogoče splav takoj navezati, je šel po vodi proti Zidanem mostu. Ker pa splav ni bil več varen, se Dolanc ni upal ostati na njem, zlasti še, ker so bila vesla razbita. Zato se je pognal iz razbitega splava naravnost v Savo in se na ta način rešil.

Splav so potem našli pri neki skali v Savi nasproti Zlate vasi med Hrastnikom in Zidanem mostom. Dolanc se je ponovno opogumil, zbil za silo iz razbitega splava dva, ju ponudil nekemu lesnemu trgovcu v Radečah v nakup in se po sklenjeni kupnji takoj podal s splavi po Savi proti Radečam. Tudi na tej vožnji je bil nesrečen. Ker ni mogel splava dobro usmeriti s tokom vode in ker najbrž ni dobro poznal terena, mu je pri slehernem sunku ob savsko kamenje rušilo splav. Pristal je v zalivu takoj za Radečami samo še z nekaj hlodi.

Njegov brat mi je rekel: »Letos je naša hiša nesrečna. Pred kratkim je oče prodal v Radečah na semnju par volov in mu je nekdo ves izkupiček za vole v znesku Din 6000 in pa še tri njegove jurje ukradel. Brat je les kupil, se trudil, sekal, vozil in napravil »flore«, za kar bo dobil nekaj sto dinarjev, namesto dveh jurjev. Hotel si je prisluziti še nekaj dinarjev, ker gre spomladi k vojakom. No, pa hvala Bogu, da le ni bilo hujšega, da ni utonil.« — A. K.

Pod črto

Cena za vožnjo k Sv. Križu je oblastno določena na 3 Din. Malocestna železnica je o priliki večjega prometa tik pred prazniki magistratu naznanila, da bo tudi ona s svojimi avtobusi prevažala ljudi k Sv. Križu za čas praznikov in sicer po 5 Din za eno vožnjo. Magistratni gremij, ki je edino kompetenten o tem odločevati, o tem ni nič razpravljal. Sicer je imel magistratni gremij v petek 31. oktobra sejo, toda namena Malocestne železnice ni bila na dnevnem redu. Seveda so drugi avtobusni podjetniki, ki so bili cenejši kakor avtobusi Malocestne železnice, takoj ceno zvišali, in tako je moralo občinstvo povsod plačevati 5 Din za vožnjo k Sv. Križu.

To povišanje skoraj za 100 odstotkov je popolnoma neopravičeno. Občinstvo je bilo vsled tega postopanja Malocestne železnice opravičeno ogorčeno, kajti poprej bi občinstvo imelo pravico pričakovati znižanje, ne pa povišanje cene, ker tako velikanski promet nudi že pri nizki ceni lep dobiček. Ako so vozili avtobusi pri navadnem neznatnem prometu za 3 Din, ni opravičeno sedaj, ko se vozi na tisoče in tisoče ljudi, vožnjo ceno skoraj za 100 odstotkov zvišati. Nelepo pa je, da je Malocestna železnica, ki je mestno podjetje, napravila prvi korak za tako izkoriščanje občinstva, ki si ni moglo pomagati, in o tem zvišanju poprej ničesar vedelo ni.

Zlatorog-terpentinovo milo

varuje vaše perilo

Naša lesna trgovina

Les tvori v našem narodnem gospodarstvu zelo važno postojanko in je poleg agrarnih produktov oni faktor, ki je stalno in vsa povojna leta najbolj pripomogel k aktivnosti, odnosno vsaj k zboljšanju naše trgovinske bilance.

Večina našega celotnega izvoza je usmerjena v sosedne države in tako tudi večina izvoza našega lesa. Najboljše kupec, pa tudi posredovalec, za naš les je bila v vseh povojnih letih Italija, dobri kupci pa Ogrska, Avstrija, Nemčija in v poslednjih letih tudi Anglija.

Iz statističnih podatkov prejšnjih let sledi, da je naša lesna trgovina tako kvantitativno kakor po vrednosti stalno napredovala.

Toda tudi lesna trgovina se bori s velikimi težkočami in najrazličnejšimi ovirami, katerih vzrok moramo iskati deloma doma, deloma pa segajo preko mej naše države.

V letošnjem letu je naša lesna trgovina v težko krizo. Vzroki nevspešne situacije so zmanjšanje povpraševanja po lesu, ostra inozemska konkurenca, zlasti pa tudi ruski dumping ter razne prometne in tarifne politične ovire.

Situacija v lesni trgovini je postala tako kritična, da je na inicijativo nekaterih gremijev pričela Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani podrobneje proučevati položaj te naše najvažnejše izvozne stroke in je sklicala za četrtek 13. novembra t. l. ob 2. uri popoldne v malo dvorano Celjskega doma v Celju anketo, na kateri se bo razpravljalo o kritični situaciji lesne trgovine in sklepalo o širokopotezni akciji, ki naj se podvzame za zboljšanje situacije.

Ker bo anketa za vso lesno trgovino Dravske banovine zelo važna, se vabijo vsi lesni trgovci Dravske banovine, da se je udeležijo.

Spremembe pri Trboveljski premogokopni družbi

V seji upravnega sveta Trboveljske premogokopne družbe dne 4. novembra t. l. je podal svojo demisijo g. Adolf Minh kot predsednik družbe.

Ker je gospod izjavil to svojo odločitev za neprikljeno, je upravni svet vzel demisijo za vsestranskim obžalovanjem na znanje, se zahvalil za njegovo neprecenljivo delo v dobrobit družbe, in obenem z zadovoljstvom ugotovil, da lahko tudi v bodoče računa na skupno delo z omenjenim gospodom v upravnem svetu.

V tej seji je bil nadalje kooptiran v upravni svet g. André Luquet, častni guverner Banque de France, predsednik Crédit Mobilier français, podpredsednik Banque des Pays de l'Europe Centrale in obenem izvoljen za predsednika.

Zakon o davčnih olajšavah Putniku

Nj. Vel. kralj je predpisal zakon o davčnih olajšavah Putniku, družbi za promet potnikov in turistov v kraljevini Jugoslaviji d. d. Beograd.

1) Putnik, družba za promet potnikov in turistov kraljevine Jugoslavije d. d. v Beogradu se oprošča s 1. januarjem 1930 plačevanja davkov in samoupravnih doklad za dela, ki jih vrši v zmislu svojih pravil in sicer: a) za dobo od 1. januarja 1930 do 31. dec. 1933, za 75% po zakonu predpisanih davkov in doklad; b) za dobo od 1. jan. 1934 do 31. dec. 1937 za 50% po zakonu predpisanih davkov in doklad; c) za dobo od 1. jan. 1938 do 31. dec. 1941 za 25% po zakonu predpisanih davkov in doklad.

2) Putnik, družba za promet potnikov in turistov kraljevine Jugoslavije, d. d. v Beogradu, se oprošča tako iz T. br. 8 zakona o takсах za vršitev reklame in turistično-propagandne službe.

3) Popusta bo deležen Putnik samo dotlej, dokler Putnik ne bo izkazoval več tanijem in dividend od obresti Narodne banke Jugoslavije, a organizacije, ki so mu članice, i tant jeme i dividende.

4) Neposredni davki in doklade, ki so zdaj odmerjene za leto 1929, se plačajo samo z 25% odmerjene vsote, ostanek pa se odpiše.

5) Ta zakon stopi v veljavo, ko ga objavijo Službene novine in dobi obvezno moč z dnem podpisa.

Seja odbora Zveze industrijcev

Dne 4. t. m. se je v palači ljubljanske Zbornice TOI vršila XXX. redna seja odbora Zveze industrijcev, v kateri se je novi odbor konstituiral tako, da je izvolil predsedništvo. Soglasno je bil za predsednika izvoljen gosp. Dragotin Hribar, kateremu je odbor obenem čestital na ponovni izvolitvi. Za podpredsednika sta bila izvoljena gg. Janko Jovan in Avgust Praprotnik. Nadalje so bili za člane oz. namestnike v predsedništvo delegirani gg.: Fran Bonaž, (Ljubljana), Karl dr. Born, (Tržič), Anton Krejč, (Ruše), Josip inž. Lenarčič, (Verd-Vrhnika), Maks Horwitz, (Kranj), Jean B. Pollak, (Ljubljana), inž. Anton Rudež, (Ribnica), Rikard Skubec, (Ljubljana), dr. inž. Milan Vidmar, (Ljubljana). Odbor je vzel na znanje, da je g. Jože Smertnik odložil svoje mesto v odboru ter je odbor na novo kooptiral inž. Milan Lenarčiča in inž. Vojko Knopa (Kranj). Odbor je po želji štajerskih podjetij naprosil Antona Krejčiča, da posluje kot predsednik mariborske skupine Zveze industrijcev, za njegovega namestnika pa ing. Oskar Dračar-ja. O poslovnem poročilu, ki ga je podal glavni tajnik inž. M. Šuklje, se je razvila podrobna razprava, katere glavna vsebina in zaključek sta podana v resoluciji, ki jo niže v celoti priobčujemo. Dr. Fran Windischer je še posebej opozoril na projekt ustanovitve privilegirane industrijske banke. Izdeluje se več načrtov zakona o tem zavodu, tako da projekt še nima definitivne oblike. Zato se tudi ne moremo o njem končno izjaviti. Resolucijo, ki bo predložena kr. banski upravi, objavimo jutri.

Gospodarske vesti

× **Thaon de Revel.** Iz Sušaka nam poročajo: Ze več dni zaseda na Reki mešana jugoslovansko-italijanska komisija, ki pretresa vprašanje eksploatacije bazena Thaon de Revel v reški luki. Naša vlada je glasom nettunskih konvencij, prevzela v zakup bazen za dobo 99 let za najemninu 1 zlatega dinarja na leto. Italijanska vlada se na vso moč trudi, da bi se del našega izvoza, ki gravitira proti Sušaku usmeril v reško lukso s pomočjo bazena Thaon de Revel. Na podlagi imenovanih nettunskih konvencij se je naša vlada obvezala, da bo v slučaju eksploatacije bazena z naše strani zaposlovala reško, oziroma italijansko delavstvo. Konferenca zaseda baš v času, ko je bilo večje število naših delavcev, jugoslovanskih državljanov, ki so bili zaposleni na Reki, odpuščenih. Nekateri odpuščenih delavcev so bili zaposleni v raznih reških industrijskih podjetjih nad 20 let. Naše občine so se zate siraškega pobirale in jim bodo preskrbele zaposlenja v naših domačih ladjedelnicah, oziroma, dokler se s temi deli pri nas še ne prične, bodo dobivali brezposelno podporo. Te okolnosti naj naša delegacija na Reki vpoštevata in naj ne privoli, da bo v bazenu Thaon de Revel zaposlovali italijanske delavce, medtem ko bodo naši delavci pobirali miloščino.

× **Znižanje obrestne mere zagrebških denarnih zavodov.** Zagrebški denarni zavodi in sicer: Prva hrvatska štedionica, Jugoslovanska udruga banka d. d., Srpska banka d. d., Gradska štedionica, Opšte jugoslovensko bankarsko društvo a. d., Hrvatska seljačka kreditna banka d. d., Hrvatska banka d. d., Bosanska industrijska in trgovska banka, filijala Zagreb, Prva hrvatska obrtna banka d. d., Bankarska radnja braće Turković d. d., Hrvatska katoliška banka d. d., Diskontna banka d. d. javljajo interesentom da s skupnim sporazumom znižujejo obrestno mero za vloge na knjižice in sicer: za vloge, ki so takoj izplačljive, počeni od 1. novembra 1930, a na vloge, ki so vezane na odpovedni rok, računajoč dan odpovedi od 1. novembra 1930. Znižanje znaša od 4% do 2%. Videlo se bo ali bo to znižanje vplivalo v smeri nalaganja denarja v vrednostne papirje, ki nosijo več obresti, ali pa se bo zopet ojačala gospodarska podjetnost.

× **Vinski sejem priredi vinarska zadruga Jeruzalemčan v Ivanjkovih 10. decembra 1930.** Otvoritev bo ob 8. uri. Letošnji mošči se prav lepo razvijajo, dotlej se bo kvaliteta dala popolnoma presoditi. Pridetek je letos dvakratni od lani. Cene so pa izredno nizke. Pripuščena bodo le vina iz ljutovsko-ormoškega okoliša. Vrši se v restavracijski dvorani tik kolodvora, torej vreme je ne more prav nič motiti. Kaka morebitna pojasnila daje rade volje zgoraj omenjena zadruga.

× **Povišanje carine na poljedelske proizvode, gramofone in katrana olja.** Nj. Vel. kralj je predpisal in predpisal zakon o izpremembah carinskih tarif na izvozne in uvozne carine. Zvišane so uvozne carine na večino proizvodov našega poljedelstva. Nadalje so povišane uvozne carine na lahka katranska olja. Občutno so povišane carine na uvoz gramofonov, parlofonov, diktafonov in sličnih aparatov. Poleg tega se znatno povišuje carina na gramofonske plošče, obenem pa se ukinja izvozna carina na oljčna semena in oljčne plodove.

× **Gospodarski boj med Francijo in sovjetsko Rusijo.** List rudarskih emigrantov »Poslednje Novosti« prinašajo zanimivo poročilo o novem gospodarskem nesporazumljenju med Francijo in sovjetsko Rusijo. List poroča, da je sovjetski trgovski zastopnik v Parizu v odgovor na francoske ukrepe proti ruskemu dumpingu takoj prekinil vsa pogajanja s francoskimi tržidkami za dobavo sovjetski Rusiji in sporočil francoskim družbam, da si bodo sovjeti nabavili potrebne stvari, glede katerih so bili že v pogajanjih s francoskimi tržidkami v tujih državah. Zaradi tega so se francoske firme takoj obrnile na zunanje ministrstvo, ki je povabilo sovjetskega poslanika Dovgalevskega na sestanek in mu sporočilo, da bo smatralo takšno postopanje kot napoved gospodarske vojne. V tem slučaju bo Francija ukrenila slične korake proti sovjetski Rusiji. Gospod Dovgalevski je o tem poročal moskovski vladi, ki je poslala v Pariz šefa ruskih trgovskih zastopstev v Evropi g. Ljubimova. G. Ljubim je res prišel v Pariz in se tam nekaj dni pogajal z zastopniki francoske vlade. Nato pa je odpotoval v Berlin. »Poslednje Novosti« poročajo, da so sovjeti preklicali vsa naročila v Francijo glede večjega števila avtomobilov in so ta naročila oddali italijanski tvornici avto-

mobilo Fiat. Trdka Fiat je na podlagi garancije italijanske vlade dovolila večji kredit sovjetski Rusiji.

× **Oddaja zakupa bufeta na postaji Koprivnica** se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 29. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

× **Prodaja polsvilenih trakov** se bo vršila dne 24. novembra t. l. pri Glavni Subotički Carinarnici I. reda v Subotici. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

× **Zboljšanje cen našemu žitu.** V zadnjem času se opaža vedno večje zanimanje inozemstva za naše žitarice, posebno na tržiščih v srednji Evropi. Samo v mesecu oktobru je bilo zaključenih preko tri tisoč vagonov poljskih pridelkov, od teh v glavnem žito.

Borzna poročila

dne 5. novembra 1930.

Devize.

Ljubljana, 5. novembra. Amsterdam 22'74, Berlin 13'44—13'47, Bruselj 7'8735, Budimpešta 9'885, Curih 10'9590, Dunaj 7'944—7'974, London 27'393—27'473, Newyork 56'28—56'48, Pariz 220'65—222'65, Praga 167'06—167'86, Trst 294'45—296'45.

Zagreb, 5. novembra. Amsterdam 22'74 bl., Dunaj 7'944—7'974, Berlin 13'44—13'47, Bruselj 7'8735 bl., Budimpešta 9'87—9'90, London 27'393—27'473, Milan 294'60—296'60, Newyork ček 56'28—56'48, Pariz 220'65—222'65, Praga 167'06—167'86, Stockholm 15'1308—15'1708.

Beograd, 5. novembra. Amsterdam 22'71—22'73, Berlin 13'44—13'47, Bruselj 7'944—7'974, Budimpešta 9'87—9'90, Curih 10'944—10'974, Dunaj 7'8585—7'8885, London 27'343—27'473, Newyork 56'28—56'48, Pariz 220'65—222'65, Praga 167'06—167'86, Stockholm 15'1308—15'1708.

Dunaj, 5. novembra. d. Amsterdam 285'75, Beograd 125'25, Berlin 169'09, Bruselj 9'877, Budimpešta 124'21, Bukarešta 4'215, Kopenhaga 189'85, London 34'4775, Madrid 80'30, Milan 37'155, Newyork 709'85, Pariz 27'86, Praga 210'525, Sofija 5'1430, Stockholm 190'50, Varšava 79'54, Curih 137'75.

Curih, 5. novembra. Beograd 9'1280, Pariz 20'225, London 25'03125, London 25'03125, Newyork 515'45, Bruselj 71'825, Milan 26'9775, Madrid 57'80, Amsterdam 207'425, Berlin 122'75, Dunaj 72'625, Sofija 3'73, Praga 15'2825, Varšava 57'75.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.
Zagreb, 5. novembra. — Državni papirji: 7% inv. pos. 83—85, vojna škoda ar. 428—429 (428, 428'50), vojna škoda kasa 428—429, vojna škoda nov. 428 d. vojna škoda dec. 428—429, 4% agr. obv. 53'50 bl., 7% Bler. pos. 80'625—81 (80'75), 8% Bler. pos. 90'50—92, 7% pos. hipot. 80'25—80'75. — Banke: Hrvatska 50 d., Prašedionica 925—930, Udruga 191—195, Ljubljanska kred. 122 d., Medunarodna banka 67 d., Narodna banka 8000 d., — Industrija: Šečarana Osijek 298—300, Trboveljska 379—382, Slavonija 200 d., Vevče 124 d.

Beograd, 5. novembra. 7% inv. pos. 86—87, 4% agr. obv. 53, 7% pos. dr. hip. b. 81—81'50, 7% Blaire 83—85'50, 6% begluške obv. 73'25, vojna škoda 448, ult. dec. 452—452'75, Tob. sr. 23—25, Rdeči križ 45, Narodna banka 8100.

Dunaj, 5. novembra. d. Bankverein 17'15, Kreditni zavod 47, Dunav-Sava-Adria 11'70, Prioritete 86'05, Trbovlje 46'90.

Notacija naših državnih papirjih v inozemstvu.
London, 5. nov. 7% Blaire 79.50—80.25

Žitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca neenakomerna, brez prometa.

Novi Sad, 5. novembra. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 28 vagonov, oves 1 vagon, koruza 3 vagona, moka 4 vagona, otrobi 17 vagonov. Tendenca: mirna.

Budimpešta, 5. novembra. Tendenca slaba. Promet miren. — Pšenica marec 15'56, (15'56—15'57), maj 15'68 (15'68—15'69). — Rž: marec 8'70 (8'70—8'71). — Koruza: maj 11'46—11'68 (11'57—11'58), transit maj 9'40 (9'40).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendenca neizpremenjena mlačna, promet 5 vagonov bukovih drv.

Sokolstvo

Sokolsko predavanje v radiju

V torek 4. t. m. se je vršilo v Ljubljanskem radiju prvo sokolsko predavanje. Predaval je br. Ciril Hočvar o vzgoji sokolskega naraščaja. Iz njegovega zanimivega predavanja navajamo nekoliko najvažnejših točk. V sokolskih društvih se posveča premalo pažnje slabšim in srednje dobrim telovadcem, vaditelj se navadno največ briga za svoje »prvake«. Često se izbira to vaje, ki za naraščaj zlasti z ozirom na pubertetno dobo niso primerne. Predavatelj priporoča pogoste izlete, zlasti k sosednim društvom, poleti skupno kopanje, tedenske sestanke s predavanji o Sokolski ideji, zgodovini Sokola itd. Nadalje opozarja, da prestopa razmeroma malo število naraščaja v članstvo, ker vaditelji ne znajo pridobiti naraščaja za sokolstvo, ker so jim večinoma le učitelji telovadbe, ne pa res vzgojitelji.

V ponedeljek 10. t. m. bo predaval br. Vekoslav Bučar: »Razvoj sokolstva pri Lužičkih Srbih, ob priliki 10letnice obstoja njihovega so-

kolstva. Br. Bučar je najboljši naš poznavalec Lužičkih Srbov, med katerimi je dalj časa živel in je imel pri nas že nešteta predavanja o tej najmanjši slovanski veji.

Dne 17. novembra bo predavanje br. Rudolfa Horvata ml. »Sokolstvo in alkoholizem«, 24. novembra bo recitiral br. Fr. Kovič sokolske pesmi.

Predavanja, ki se vršijo vedno ob 8. uri zvečer, toplo priporočamo vsem Sokolom.

Sport

ODLOČITEV V DRŽAVNEM PRVENSTVU PADE V NEDELJO

Letošnje državno prvenstvo je tako zanimivo, da je vzbudilo pozornost tudi v inozemstvu. Dunajski »Sporttagblatt« poroča o poteku zelo obširno in pristavljaja, da se bo na ta način nogomet v Jugoslaviji izredno populariziral.

Ob samem početku prvenstva je prevladovalo mišljenje, da sta največja favorita sedanji prvak Hajduk in BSK. Jugoslaviji so dajali minimalne šanse, prav malo pa je bilo takih, ki so stavili na Concordijo. Vse kaže, da bodo imeli pravisti maloštevilni, ki so po tekmi Concordia: Ilirija trdili, da ima Concordia največ izgledov za naslov prvaka.

Izgleda, da bo odločila razlika golov. Vsi prvi štirje plasirani lahko dosežejo prvenstvo, nekateri imajo boljše, drugi slabše izgleda. Na najslabšem je vsekakor Hajduk. Prvenstvo more doseči le v slučaju, da igra Concordia in BSK neodločno, sam pa mora premagati Jugoslavijo s najmanj tremi goli razlike. Zgodi se tudi lahko, da zmaga Hajduk s 3:1, v Zagrebu pa se igra konča 3:3. V tem slučaju bi imela Concordia in Hajduk enaki score 24:17 in prvenstvo še vedno ne bi bilo odločeno.

Služaj je nanesel, da je lahko vsak izmed četvorice prvi ali četrti. Največ izgledov ima Concordia. V slučaju zmage doseže 15 točk, medtem ko morejo ostali doseči kvečjemu 14 točk. Ako bi končali obe tekmi v Beogradu in Zagrebu neodločno, je zopet Concordia prvak. Tudi ako bi zmaga Hajduk nad Jugoslavijo s samo dvema goli razlike, je Concordia še vedno prvak. Trije slučajni govore za Concordio.

BSK je mogoče samo v enem primeru prvak: ako zmaga v Zagrebu z večjo razliko kot Jugoslavija v Beogradu. Ako zmaga Jugoslavija z večjo razliko, je ona prvak. Zgodi se lahko, da zmaga BSK s 3:2, Jugoslavija pa s 5:3, imela bi torej enak score 27:15.

Možnosti je toliko, da bi lahko pisali o njih mesec dni, prvenstva pa s tem ne bi odločili. Počakati moramo do nedelje. V Zagrebu sodi g. Göbl (Dunaj), namestnik g. Görö (Budimpešta); v Beogradu g. Fabris (Zagreb); v Sarajevu g. Popović (Beograd).

Tekmovanje v državnem prvenstvu se vsekakor izplača. Sarajevska Slavija je dosedaj zslužila preko 30.000 Din, BSK, Jugoslavija in Concordia še mnogo več.

Novi plavalni rekordi. Jugoslovanski plavalni savez je priznal naslednje nove državne rekorde: **juniorji:** 100 m prosto Wilfan Draško (Primorje) 1:06'8, 100 m prosto Wilfan Draško 1:18'2, 3×100 m mešano Jadran 4:04, 4×50 m prosto Jadran 2:03'2; **juniorke:** 50 m prosto Medanič Zdenka (Viktorija) 38'5, 100 m hrbtno Vimer Zlata (Viktorija) 1:38'5, 100 m prosto Zupan Ruža (Viktorija) 1:23'8, 4×50 m prosto Viktorija 2:08'2; **seniorji:** 4×100 m prosto Viktorija 4:43'9, 200 m hrbtno Wilfan Draško 3:06; **seniorke:** 100 m hrbtno Vimer Zlata 1:34'2, 4×50 m prosto Viktorija 2:33, 3×100 m mešano Viktorija 4:42'3.

PREMOG

trboveljski, šlezijaki, angleški in koks dobavlja na dom

Dunajska 46 »ILIRIJA« d. z o. z. Miklošičeva 6
Telefon 28-20 Telefon 25-93

Zeleznoto vino

lekarnarja dr. G. PICCOLI-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 668

Glej, glej, saj res!

V prvi strokovni delavnici se ne popravlja lavo snežni čevlji samo v črni barvi, ampak tudi v rjavi. — Avgust Skof, Borštnikov trg. Letos znatno znižane cene.

Veloni, modni šerjot, sukno in pliš za damske plašte
Velika izbira, nizke cene.
R. MIKLAUC »Pri Skotu«
Ljubljana, ulica Medar-aka ulica — Pred Skotijo.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

No. 14351/2

Razpust društva.

Društvo »Podružnica za Maribor in okolico« železnega in gospodnjega pomožnega društva Rdečega križa za Stajersko (»Zweigverein Maribor und Umgebung des Landes- und Frauen-Hilfsvereines vom Rothen Kreuze für Steiermark«) s sedežem v Mariboru je razpuščeno, ker že mnogo let ne deluje in nima članov ter torej po § 24 društvenega zakona z dne 15. novembra 1887, drž. zak. št. 134, ne odgovarja pogojem pravnega obstoja.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,
dne 24. oktobra 1930.

Vršilec dolžnosti bana:
Dr. Pirkmajer s. r.

Razglasi sodišč in sodnih oblaste

Ne II 34/28—5 in Ne II 38/28—4

3—2

Drugi edikt.

Ker je v tusodnem ediktu z dne 4. aprila oziroma 7. marca 1928, opr. št. Ne II 34/28—3 in Ne 38/28—2, določeni rok potekel, se v smislu zakona z dne 25. julija 1917 d. z. št. 96 pozivajo vsi oni, ki bi bili vsled obstoja ali vsled knjižnega vrstnega reda vpisov v vložkih nove zemljiške knjige za davčno občino Bakovec in Noršinci v sodnem okraju Murska Sobota tičočih se bremenitih pravic, ozamenjenih pod b) gori navedenih prvih ediktov, v svojih pravicah prikrasiti, naj vložijo svoje ugovore najkasneje do 30. maja 1931 pri okrajnem sodišču v Murski Soboti, ker bi sicer vpisi zadobili učinek zemljiško-knjižnih vpisov.

Ce se editni rok zamudi, postavitev v prejšnji stan ni dopustna; tudi se omenjeni rok posameznim strankam ne sme podaljševati.

Višje deželno sodišče v Ljubljani, odd. II.,
dne 25. oktobra 1930.

C 614/30—1.

2664

Oklic.

Lepoša Sidonja, roj. Tolvaj in Lepoša Ana vdovljena Tolvaj roj. Matuš, obe posestnici v Ratkovičih št. 20, ste vložili zoper Tolvaj Jurija in druge, posestnike v Šalovcih, tožbo radi priznanja lastnine in dovoljenja zemljišknjige odpisa in prepisa zemljišč.

Narok za ustno sporno razpravo se je določil na 5. decembra 1930. ob enajstih pri podpisane sodišču v sobi št. 18.

Ker je sedanje bivališče Tolvaj Jurija, Tolvaj Danijela, Tolvaj Panna, Abraham Marije, Tolvaj Terezije in Tolvaj Franceta neznan, se jim postavlja za skrbnika Žiško Janez, posestnik v Šalovcih.

Okrajno sodišče v Murski Soboti odd. II.,
dne 25. oktobra 1930.

T 52/30—1.

2646 3—2

Amortizacija.

Na prošnjo Herz Amalije iz Ljubljane, Mala dolnarska ulica 13, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imetelji pozivlja, da uveljavijo v roku 6 mesecev počenki od dne objave v Službenih objavah svoje pravice. Sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči. Oznameno vrednostnih papirjev: Hranilna knjižica Mestne hranilnice ljubljanske številka 164.229, glaseča se na ime Arakija Herz z vlogo Din 2000.—.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. V.,
dne 22. oktobra 1930.

Kps 184/30

2678

Razglas.

Podpisano okrajno sodišče je s sodbo Kps 184/30—4 z dne 25. junija 1930, po § 55. k. z. prepovedalo Zairažniku Karlu, roj. 4. novembra 1895. v Kranju, tja pristojnemu oženemu mestnemu delavcu iz Kranja, zahajati v krčme za dobo 1 (enega) leta.

Prepoved stopi v veljavo dne 7. novembra 1930. in traja do 7. novembra 1931.

Okrajno sodišče v Kranju,
dne 3. julija 1930.

E 404/30—8.

2670

Dražbeni oklic.

Dne 10. decembra 1930. ob 11. uri bo pri podpisane sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zseljška knjiga Gor. Radgona, vl. št. 52.

Cenilna vrednost: 80.820 Din; najmanjši ponudek: 53.680 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Gor. Radgona,
dne 22. oktobra 1930.

E 765/30—4

2665

Dražbeni oklic.

V izvršilni stvari zaht. stranke Kolenc Josipa st. in nedl. Antona, zast. po očetu, posestniku v Turnišču, ki ga zastopa dr. Pikuš Janko, odvetnik v Dolnji Lendavi, zoper Kolenc Josipa ml., sedaj v Franciji, zast. po skrbniku za čin dr. Strasser Arminu, odv. v Dolnji Lendavi, radi razdržitve skupnosti s prip., se bo vršila dne 11. decembra 1930. ob 9. uri v sobi št. 21. podpisane sodišča, dražba Kolenc Jožefa st. in Kolenc Antona nadl. in Kolenc Jožefa ml., solastnega zemljišča, vl. št. 445 k. o. Turnišče, parc. št. 62, pod B 6, 8 in 9.

Nepremičnina: hiša, dvorišče in vrt, vl. št. 445, parc. št. 62 k. o. Turnišče, ki je last do polovice Kolenc Jožefa st., do četrtine Kolenc Jožefa ml. in četrtine nedl. Kolenc Antona, je cenjena na 12.000 Din.

Izključna cena je 12.000 Din. Pod to ceno se zemljišče ne prodaja.

Vadij je 1200 Din.

Stvarne pravice in bremena, osobito zastavne pravice na tem zemljišču ostanejo v popolnem obsegu ne glede na prodajno ceno.

Izkupilec, dosežen na dražbi, se mora poloziti pri sodišču. — Dražbeni pogoji in vse listine, ki se nanašajo na zemljišče, kakor kat. podatki itd., se lahko vpogledajo med uradnimi urami pri podpisane sodišču v sobi št. 20.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II.,
dne 29. oktobra 1930.

E 306/30—9.

2667

Dražbeni oklic.

Dne 13. decembra 1930. ob 9. uri bo na licu mesta na Brodu ob Krki, hiš. št. 23 dražba nepremičnin: zidana hiša z gospodarskim poslopjem in vrtom, dalje 17 njivskih parcel, 2 travnika, 1 sadovnjak in 4 gozdne parcele, zemljiška knjiga k o. Vel. Mraševo, vl. št. 12 in 13.

Cenilna vrednost: 61.528,80 Din; vrednost pritiskine: 80 Din; najmanjši ponudek: 41.020,20 dinarjev.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Krškem
dne 29. oktobra 1930.

Konkurzni razglasi

Popravek.

V službeni objavi v »Jugoslovanu« od 30. oktobra 1930. in sicer pod številko 711 »Konkurzni oklic« se mora namesto »razglasitev konkurza o imovini Roglič Ivana in Milena« pravilno glasiti »Milena«.

V službeni objavi v »Jugoslovanu« od 31. oktobra pod številko 722 se mora namesto »upravnik mase dr. Keiser Karol« pravilno glasiti: »upravnik mase dr. Kieser Karol«.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Broj: 50.278—1930.

2668

Natječaj.

Na osnovu odluke Gospodna komesara Središnjeg ureda za osiguranje radnika od 27. oktobra 1930. raspisuje se ovime natječaj za popunjenje:

1. Jednog mjesta referenta inženjerske struke u ugovornom svojstvu sa honorarom službenika kategorije A. položaja VI. u visini godišnje sistemske plate od Din 12.000.—, godišnje položajne plate od Din 15.000.—, te ostalim pripadajućim dodacima;

2. Jednog mjesta činovnika tehničke struke kategorije B. položaja VIII. sa godišnjom sistemske plate od Din 10.800.—, sa godišnjom položajnom platom Din 9.000.—, te ostalim pripadajućim dodacima.

Uvjeti namještenja su sljedeći:

1. da su natjecatelji državljani kraljevine Jugoslavije i da znadu srpsko-hrvatski ili slovenački jezik;

2. da imadu tjelesnu, umnu i moralnu sposobnost za službu kod Središnjeg ureda za osiguranje radnika;

3. da su navršili 18. godinu života i da nemaju više od 40 godina života izuzev slučaj, da su prije toga bili u službi kod Središnjeg ureda ili drugog kojeg zavoda za socijalno osiguranje, u državnoj ili drugoj javnoj službi;

4. da ne stoje pod starateljstvom ili stečajem, da nisu pod isledjenjem za zločinstvo ili prestup iz koristoljublja, te da nisu sudjeni na gubitak službe odnosno političkih prava za vrijeme utvrdjeno presudom;

5. da im služba kod Središnjeg ureda ili kojeg drugog zavoda za socijalno osiguranje kod državne ili druge javne službe, nije preostala iz uzroka spomenutih u §-u 112. i tački 5. i 7. §-a 113. Službenog Pravilnika službenika Središnjeg ureda za osiguranje radnika;

6. da imadu za mjesto pod a) potpunu fakultetsku spremu tehničkog fakulteta kojeg univerziteta ili koje Visoke tehničke škole sa diplomom inženjera arhitektonske struke, a za mjesto pod b) da imade svršenu srednjotehničku školu sa višim tečajnim ispitom (maturom).

Uz molbu ima svaki natjecatelj priložiti: svjedodštvo o danu rođenja, uvjerenje o nadležnosti, o zakonitoj bračnoj vezi, o godinama djece, školske svjedodžbe, uvjerenja o dotadanjem zanimanju, o zdravlju i regulisanju vojne obaveze. Zdravlje se mora dokazati svjedodžbom lekara Središnjeg ureda za osiguranje radnika ili njegovih mjesnih organa ili lekara državnih ili samoupravnih vlasti, te još jednom svjedodžbom izdanom po državnom ili drugom javnom dispanzeru, odnosno lekaru — specijalisti za tuberkulozu.

Sva ostala prava i dužnosti utvrdjena su sa Službenim pravilnikom službenika Središnjeg ureda za osiguranje radnika.

Vlastoručno pisane i potrebnim dokazilima obložene molbe, imaju natjecatelji podnijeti potpisano ured u uključivo do 15. novembra 1930. do 12 sati o podne.

Na zakašnjele molbenice ne će se uzeti obzir.

Središnji ured za osiguranje radnika u Zagrebu,
dne 27. oktobra 1930.

A. A.

Broj: 50.760/1930.

2669

Natječaj.

Na osnovu odluke gospodina komesara Središnjeg ureda za osiguranje radnika od 28. oktobra 1930 raspisuje se ovime natječaj za popunjenje:

jednog mjesta direktora kategorije A položaja II. konceptualne struke sa godišnjom sistemske plate od Din 12.000.—, sa godišnjom položajnom platom od Din 36.000.—, te sa ostalim pripadajućim dodacima.

Uvjeti namještenja su sledeći:

1. da su natjecatelji državljani Kraljevine Jugoslavije i da znadu srpsko-hrvatski ili slovenački jezik;

2. da imadu tjelesnu, umnu i moralnu sposobnost za službu kod Središnjeg ureda za osiguranje radnika;

3. da su navršili 18 godinu života i da nemaju više od 40 godina života, izuzev slučaj, da su prije toga bili u službi kod Središnjeg ureda ili drugog kojeg zavoda za socijalno osiguranje, u državnoj ili drugoj javnoj službi;

4. da ne stoje pod starateljstvom ili stečajem, da nisu pod isledjenjem za zločinstvo ili prestup iz koristoljublja, te da nisu sudjeni na gubitak službe odnosno političkih prava za vrijeme utvrdjeno presudom;

5. da imadu za mjesto kod Središnjeg ureda ili kojeg drugog zavoda za socijalno osiguranje kod državne ili druge javne službe, nije preostala iz uzroka spomenutih u § 112. i tački 5. i 7. §-a 113. Službenog Pravilnika službenika Središnjeg ureda za osiguranje radnika;

6. da imadu za mjesto potpunu fakultetsku spremu odnosno u koliko nemaju iste, da dokažu sposobnost za samostalno vršenje konceptualnih poslova, potpuno znanje zakonskih propisa o osiguranju radnika, kao i opću orijentaciju o socijalnom zakonodavstvu, opće znanje o organizaciji i upravi, te knjigovodstvu i računovodstvu Središnjeg ureda za osiguranje radnika odnosno Okružnog ureda za osiguranje radnika i potrebnu inteligenciju za službeni saobraćaj sa publikom i službenicima.

U koliko na gore raspisano mjesto bude izabrano koji od uredečkih službenika, raspisuje se ujedno ovime mjesto načelnika i svih nižih referentskih položaja.

Uz molbu ima svaki natjecatelj priložiti: svjedodštvo o danu rođenja, uvjerenje o nadležnosti, o zakonitoj bračnoj vezi, o godinama djece, školske svjedodžbe, uvjerenja o dotadanjem zanimanju, o zdravlju i regulisanju vojne obaveze. Zdravlje se mora dokazati svjedodžbom lekara Središnjeg ureda za osiguranje radnika i njegovih mjesnih organa ili lekara državnih ili samoupravnih vlasti, te još jednom svjedodžbom izdanom po državnom ili drugom javnom dispanzeru, odnosno lekaru-specijalisti za tuberkulozu.

Sva ostala prava i dužnosti utvrdjena su sa službenim pravilnikom službenika Središnjeg ureda za osiguranje radnika.

Vlastoručno pisane i potrebnim dokazilima obložene molbe, imaju natjecatelji podnijeti potpisano ured u uključivo do 15. novembra 1930. do 12 sati o podne.

Na zakašnjele molbenice ne će se uzeti obzir. Središnji ured za osiguranje radnika u Zagrebu.

U Zagrebu, dne 28. oktobra 1930.

A. A.

Razne objave

2671

Objava.

Izgubio sem zrelostno izpričevalo, izdano od kr. državne realke v Ljubljani dne 10. julija 1920 na ime Vovk Bogdan, rodom z Bleda. Proglasam jo za neveljavno.

Vovk Bogdan, s. r.

Objava.

Izgubil sem legitimacijo medicinske fakultete univerze v Ljubljani na ime: Božjak Nikola, rodom iz Dolova (Dunavska banovina).

Proglasam jo za neveljavno.

Božjak Nikola s. r.

Conan Doyle:

26

Pozna osveta

(iz angleščine prevedel s avtorjevim dovoljenjem Iv. Mulaček.)

»Prišla sva, «je nadaljeval Stangerson, »po nasvetu najinih očetov, da zasnubiva vašo hčer, da se odloči za onega, ki se zdi vam in njej najprimernejši. Ker imam samo štiri žene, brat Drebber pa sedem, imam po vsej priliki pač jaz večjo pravico.«

»Ne, nikakor ne Stangerson, «je vzkliknil drugi; »ne gre za to, koliko žen imava, ampak za to, koliko jih kdo more vzdrževati. Moj oče mi je izročil svoje mline; bogatejši sem med nama.«

»Toda moje nade so boljše, «je dejal oni vneta. »Kadar pokliče Gospod mojega očeta k sebi, dobim njegovo strojno in tovarno za usnje. Starši sem tudi od tebe in zavzemam v cerkvi višjo stopnjo.«

»Dekle bo samo odločilo, «se je zopet oglasil mladi Drebber in se smehljati svoji sliki v zrcalu. »Vse to prepuščava njeni razsodbi.«

Med tem pogovorom je stal John Ferrier peneč se od jeze med vrati in se komaj premagoval, da ni z jahalno palčko nagnal vsiljivcev.

»Vesta kaj, «je rekel naposled in stopil k njima, »kadar vaju pokliče moja hči, potem lahko prideta semkaj; vse dotlej pa nočem več videti vajinih obrazov.«

Mlada dva Mormona sta ga začudena pogledala. V njunih očeh je bilo to tekmovanje za dekličino roko največja čast za njo in njenega očeta.

»Dva pota vodita iz sobe, «je zavpil Ferrier; »tukaj so vrata, tamkaj pa okno. Katerega si izvolita?«

Njegov rjavi obraz je kazal tako razkačenost, da sta

obiskovalca planila pokonci in urno odšla. Stari farmer je šel do vrat za njima.

»Sporočita mi, kateri bo, «je rekel porogljivo.

»Za to se boste še pokorili! «je zakričal Stangerson ves bled od jeze. »Uprli ste se preroku in zboru štirih. Vse do zadnjega dihljaja vam bo žal za to.«

»Roka Gospodova naj pride nad tebe, «je zavpil mladi Drebber; »vstal bo in te udaril!«

»Potem bom pa še jaz začel udarjati, «je vzkliknil Ferrier razjarjen ter bi bil planil po svojo puško, da ga ne bi Lucija zgrabila za roko in ga zadržala. Preden pa se je mogel oprostiti njenih rok, se je začulo glasno peketanje kopit, ki je prihlo, da jih ne more več doseči.

»Ti mladi svetohlini lopovi! «je vzkliknil ter si obrisal pot s čela; »rajši bi te videl v grobu, dekle, kakor kot ženo kateregakoli teh dveh.«

»Jaz tudi, oče, «je odgovorila navdušeno; »sicer pa bo Jefferson kmalu tukaj.«

»Da. Ne bo trajalo dolgo, da pride. Čim preje, tem bolje, kajti ne veva, kakšen bo njihov naslednji korak.«

Bil pa je tudi v resnici že skrajni čas, da bi prišel pogumnemu staremu farmerju in njegovi hčeri na pomoč človek, ki bi jima mogel nuditi nasvet in pomoč. V vsej zgodovini naselbine se še nikdar ni bil pripetil primer tako odločne nepokorščine nasproti ukazom starešin. Ako so bili že manjši pregreški tako strogo kaznovani, kakšna usoda je čakala tega velikega upornika! Ferrier se je dobro zavedal, da mu bogastvo in njegova stopnja ne bosta pomagala. Tudi drugi, ki so bili prav tako poznani in prav tako bogati kakor on sam, so bili že odstranjeni od sveta in njihovo premoženje izročeno cerkvi. Bil je pogumen človek, vendar je trepetal pred nejasnimi, neznanimi grozami, ki so visele nad njimi.

Vsaki poznani nevarnosti bi se pogumno ustavljal, ta negotovost pa mu je jemala pogum. Hčeri je prikrival svojo bojazan in se delal povsem ravnodušnega, ona pa je s svojimi bistrimi očmi dobro videla, kako tesno mu je pri srcu.

Pričakoval je, da prejme od Younga kako sporočilo ali grajo zavoljo svojega vedenja; in ni se motil, dasi je prišlo na prav nepričakovan način. Ko je drugo jutro vstal, je v svoje veliko začudenje našel majhen štirioglat kos papirja, pripet k odeji postelje ravno nad svojimi prsi. Na njem pa je bilo s krepkimi, raztresenimi črkami napisano:

»Devetindvajset dni ti je danih, da se poboljšaš, potem pa — —.«

Pomišljaji so bili strašnejši ko kakršnakoli groznja. Kako pa je ta opomin prišel v njegovo hišo, si je John Ferrier zaman belil glavo; njegovi posli so spali v stranskem poslopju, okna in vrata pa so bila vsa dobro zaprta. Zmečkal je papir in ni besedice črnil hčeri, toda ves dogodek je bil tak, da ga je navdajala groza. Onih devetindvajset dni je bilo gotovo ostanek meseca, ki mu ga je dal Young, da se premisli. Kakšen pogum, kakšna sila je mogla biti v pomoč proti sovražniku, ki je imel tako moč? Roka, ki je pripela papir, bi ga bila lahko sunila v srce in nihče ne bi vedel, kdo ga je umoril.

Še bolj prepaden je bil drugo jutro. Sedli so k zajutruku, kar je Lucija začudena naenkrat vzkliknila in pokazala navzgor. Sredi stropa je bila očitno z ogorkom začrtana številka 28. Hčeri je bila vsa stvar nerazumljiva, vendar ji ni dal nobenega pojasnila. Tisto noč pa je vzel puško v roko in stražil. A vendar je bila naslednje jutro velika številka 27 naslikana na zunanji strani vrat.

Boj za „črni“ del sveta

Iz svetovne zgodovine poznamo pač tridesetletno vojsko (1618—1648), ki je zaradi verskih nasprotij med katoličani in protestanti skoro popolnoma uničila vso Srednjo Evropo, a tristoletna vojska nam je popolnoma neznana, čeprav se bje še dandanes s prav takšno srditostjo, kakor se je začela. Vojskujejo se za zemljo, kjer ni nobenega drevesa, ampak sama puščava in sam pesek, ampak v tej zemlji leži to, za kar se človeštvo še vojskuje, odkar obstoji, namreč zlato, in v južni Afriki leže v zemlji ogromne zaloge te dragocene kovine.

Sploščeta so se bojevali za to zemljo Bušmani, ki že od nekdaj prebivajo v teh krajih, potem zamorci rodu Bantu, ki so pritiskali na deželo od severa, nazadnje pa Evropejci. Črni domačini Bušmani so v tem boju že podlegli in danes žive v srednji Afriki le še skromni ostanke tega nekdanjega plemena. — Bantu-zamorci in Evropejci pa nadaljujejo boj z vso srditostjo. Razlika med nekdanj in sedaj je le v tem, da rabijo danes moderno orožje, srditost in zagrizenost pa je ostala.

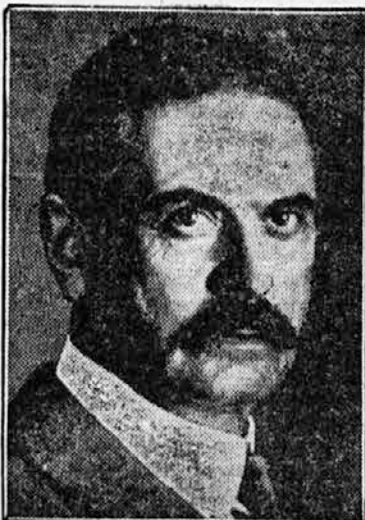
Od vseh zamorskih rodov so Bantu-zamorci najbolj nevarni nasprotniki Evropejcev. Peter Weilson, ki slovi kot najboljši poznavalec Afrike, piše o Bantu-zamorcih v svoji knjigi »The black man's place in Africa« (Položaj črncev v Afriki), da spi v Bantu-zamorcih prav tisti ženin, s katerim je narava obdarovala belokožce. Kjerkoli so se namreč že belokožci spoprijeli s črnci, so črnci podlegli: nasprotniki so jih izrinili iz njihove domovine in počasi so premaganci izumrli. Bantu-zamorci pa so se obdržali in se niso s svoje zemlje umaknili niti za ped. Oni se niso z belokožci nič mešali, ampak so se sami od leta do leta bolj množili. Danes je Bantu-zamorcev v južni Afriki precej več kakor belokožcev — skoraj trikrat toliko jih je. Poleg tega pa so Bantu-zamorci silno inteligentni ljudje, ki se od Evropejcev prav hitro vsega nauče, kar pri njih vidijo, zato pa se tudi zavedajo, da so Evropejcem na celi črti kos.

Bantu-zamorci so najboljši delavci v južni Afriki. Oni kopljejo zlato rudo v rudnikih, oni grade ceste, vodovode, prekope in železnice. Težko delo jim je lahko, in ravno na tem polju zdaleka prekašajo Evropejce. Zadnje leto pa so se Bantu-zamorci v svoji izobrazbi silno dvignili. Oni imajo vse šole svoje, od ljudskih šol pa do vseučilišč, kjer se uče v svojem jeziku. Zato pa se vedno bolj vrivajo v inteligentne poklice in njihovi izučeni delavci že prav krepko spodrivajo evropske delavce. Danes stopa boj med črnim in belim delavstvom v južni Afriki v svojo odločilno dobo in vlada se že danes boji, kaj bo s premaganci. Belokožci namreč, ki jih zamorci spodrivajo, navadno nočejo začeti kakega drugega dela, ampak rajše žive od podpov za brezposelne. Takega »lumpen-proletariata« je danes že v južni Afriki silno mnogo — pravijo, da kar cela osmina vsega prebivalstva! »Uboji belokožci« vedno bolj propadajo in vsote temnih ekzistenc se čimdalje bolj množijo, dokler jih pijačevanje ne uniči. Mnogi od njih pa se oženijo z zamorkami. Podoba je, kakor da se hoče tu drugo-

poltna rasa maščevati nad Evropejci za vse krivice, ki so jih prizadejali drugim narodom.

Leta 1926 so poskusili belokožci zadnjič, da bi zavirli prodiranje in napredovanje zamorcev: sklenili so postaviti, da naj bi bilo kvalificirano delo zamorcev prepovedano (»colour-bille«). — Od takrat pa še niso minuli tri leta, pa se že kaže, da se proti obupu ne da z nobeno postaviti nič opraviti, če se rod bori za svoj obstanek, in kljub postavi je v južni Afriki vedno več kvalificiranih zamorskih delavcev. Zamorci so se začeli celo po primeru evropskih delavcev strokovno organizirati, da se z združenimi močmi bore za svoje pravice.

Bantu-zamorci prihajajo vedno bolj v Evropo in v Ameriko, da boljše spoznajo svojega belega nasprotnika. Cela vrsta črnih učiteljev in profesorjev na Bantu-šolah je študirala v Evropi in v Ameriki. V domovini »belcev« se uče zamorci belce spoznavati in — zaničevati. Oni vidijo tu, da niso vsi beli ljudje močni in mogočni in pravični in nepremagljivi, kakor to dopovedujejo belci »bedastim« zamorcem. Oni vidijo, da se tudi belci med seboj koljejo in bijejo in zaslužujejo, s tem pa je evropske slave med zamorci že tudi konec. Tudi zamorci se probujajo in nočejo več biti tujcu sužnji na svojih tleh. Danes se oglašajo v južni Afriki vedno glasneje geslo: Afrika — Afrikanem! Danes zamorci nočejo več mirno prenašati, da bi nad tremi četrtinami njihove zemlje gospodovali tujerodci, oni pa bi bili brez vseh pravic. Do odločilne bitke med zamorci in belci sicer še ni prišlo, toda izogniti se ji ne morejo več. Vsak pa že danes ve, kako se bo končala.

Znameniti zdravnik Karl Landsteiner

Zdravnik in učenjak Karl Landsteiner je dobil Nobelovo nagrado za medicino. Karl Landsteiner je rodom Dunajčan, deluje pa na Rockefellerjevem znanstvenem zavodu v New Yorku. Landsteiner je odkril, da ni vsaka kri drugi enaka, ampak da obstoja več vrst krvi. To odkritje je veljavno za zdravniško vedo, zlasti v slučajih, ko je treba kašnemu bolniku vbrizgati tujo kri. Če se obe vrsti krvi ne vjemata, bolnik lahko umre. Zato pa pred »transfuzij« (pretakanjem) krvi iz telesa v telo obe krvi preiščejo, če se vjemata, t. j. če spadata v isto krvno skupino.

Prihod bolgarske vladarske dvojice v Sofijo

Slika nam kaže bolgarsko vladarsko dvojico na polu do glavne cerkve Aleksandra Nevskega, kjer je patrijarh poročil vladarsko dvojico še po pravoslavnem cerkvenem obredu.

Zastrupljene pisemske znamke

V mestecu Jefferdonville (Kentucky) so nedavno tega čisto slučajno prišli na sled neki tajinstveni zastrupljenoj, ki je znala ljudi zastrupljati na prav poseben način.

Zadnje mesece so namreč v tem mestecu opazili, da je več deklet nenadoma obolelo na zastrupljenju. Sprva so sodili, da gre za kakšno žledodeno ali črevesno bolezen, kajti obolela dekleta niso imela nobenih sovražnikov in niti njihovih stariš, niti zdravniki niso slutili nič posebnega. Dekleta so počasi okrevala in vse je bilo zopet v redu.

Čez nekaj tednov pa se je pojavila zopet ista bolezen in sicer deloma pri tistih dekletih, ki so že prej obolela, deloma pa pri drugih. Ne-

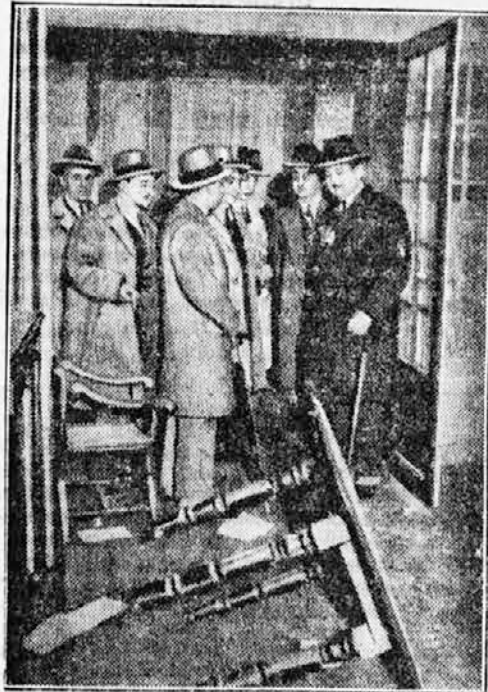
kemu zdravniku pa, ki je zdravil več deklet, se je zdelo čudno, da so bolezenski pojavi kar vsi enaki in zato je začel preiskovati, kaj deklice uživajo, toda našel ni na jedi nič. Ko pa je neko dekle umrlo, je ugotovil pri preiskavi, da je bilo zastrupljeno s strihinom.

Zdravniki so ugibali, kako je to mogoče. — Odkod strup?

Te skrivnosti pa dolgo niso mogli pojasniti, dokler jim ni prišel na pomoč najboljši detektiv vseh časov — slučaj! Neko obolelo dekle je pisalo pismo in je znamko obilzalo, potem pa je pustilo vse skupaj ležati na mizi, ker je omagala od bolečin. Ko pa so prišli zdravniki čez nekaj ur zopet v sobo k bolnemu dekletu,

so videli na mizi, kjer je ležalo pismo s še neprilepljeno znamko vred, vse polno mrtvih muh. Kriminalni komisar, ki je vodil preiskavo o tej zadevi, je muhe opazil in je dal tukaj znamko preiskati. Kemična preiskava je dognala, da je bilo lepilo na drugi strani marke kar nacejano najhujšega strupa.

Po tej ugotovitvi so začeli preiskovati, kje so obolela dekleta dobila te marke, in tu so prišli na to, da je dala zastrupljene znamke dekletom neka njihova prijateljica, ki je študirala kemijo. V njenem stanovanju so res našli vse strupe, ki so se nahajali na znamkah. Ko so pa začeli povpraševati po vzroku, zakaj da je hotela dijakinja toliko deklet zastrupiti, so prišli na to, da gre tu za bolešno ljubosumnost. Če je namreč dijakinja le eno od njenih prijateljic videlo, da se pogovarja ali zabava s kakšnim moškim dalje ali pa bolj, kakor je bilo njej všeč, pa ji je že poklonila zastrupljeno znamko!

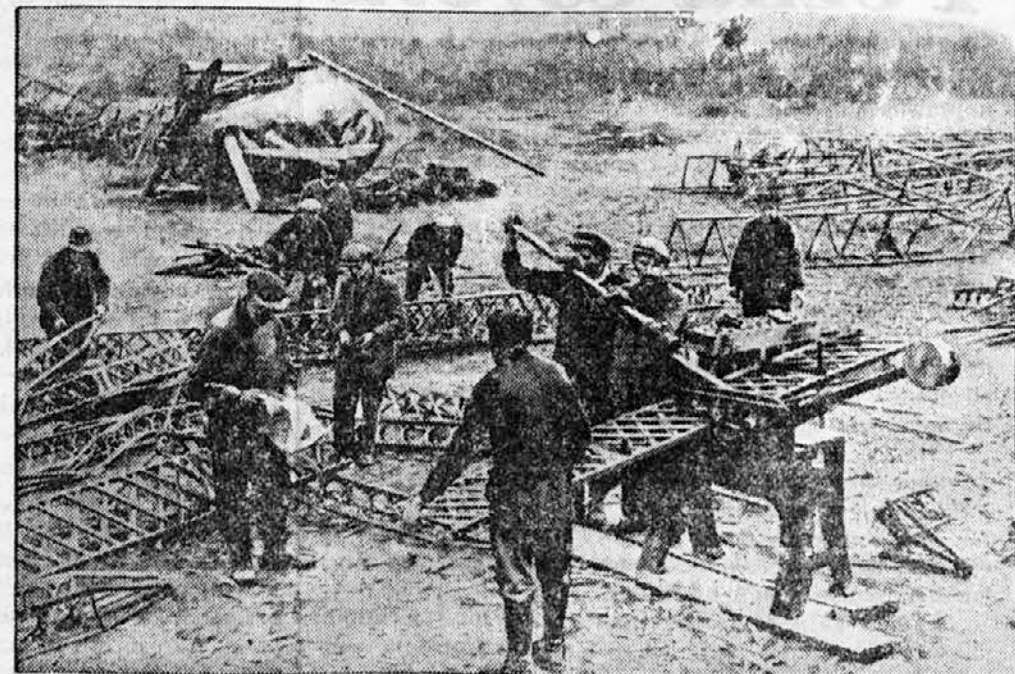
Glavni stan protifašistov v Franciji

Francoska policija je odkrila veliko protifašistovsko zaroto, ko je iskala morilce Italijana Carti-ja. Protifašisti so imeli svoje gnezdo v neki vili v Sartrouville-u, kjer je policija našla poleg raznega propagandnega materiala tudi popolno radio-postajo za oddajanje in sprejemanje. Slika nam kaže policijsko komisijo pri preiskavi v vili.

Podrte hiše v Senegalliji

Hud potres ob italijansko jadranski obali, ki je potresel pred nekaj dnevi vse ozemlje od Trsta do Ancone, je najbolj poškodoval mesto Senegallia, kjer je bilo središče potresa. Potres je zahteval po najnovejših poročilih 25 človeških žrtev.

Konec zrakoplova »R 101«

Kakor smo poročali, se je vojaški angleški zrakoplov »R 101« pri mestu Beauvais v Franciji popolnoma razbil. Slika nam kaže delavce pri pospravljanju zadnjih ostankov ponesrečenega zrakoplova.

Železnica in avtomobil na Angleškem

Iz Londona poročajo, da se danes ne da več tajiti, da avto vedno bolj izpodriva železnico in da se zlasti stranske proge vedno manj izplačujejo. Te dni je zopet izšla naredba ministrstva za promet, s katero ukinja 90 železniških postaj na raznih progah za osebni promet. Skupno so letos opustili že 176 postaj. Železniška uprava nič ne taji, da zapirajo postaje zaradi naraščajočega avtomobilskega prometa. Postaje so odprte samo še za promet z živino, z mlekom in s stvarmi, ki se naglo kvarijo. V severnem Walesu (zapadna Anglija) so opustili kar 4 cele železniške proge, ker je konkurenca avtomobila prehuda. Tako je le vprašanje časa, kdaj bodo tudi na glavnih progah omejili število postaj za osebni promet.

Prekanjeni londonski žeparji

Londonski žeparji so si izmislili novo metodo za svoj posel, ki jim baje zelo dobro uspeva: Človeka, ki gre pred njimi, nabašče obrzga s kakšno umazano, potem človeka vljudo opozore na madež, nazadnje mu pa pomagajo čistiti obleko, kar je najlepša priložnost za tatvino.

Znamenita osebnost

Vidiš onega moža? Sinoči ga je poslušal v radiju ves narod.

Morda je univerzitetni profesor? Preučeno sicer ne izgleda!

Seveda ne! — Cerkovnik je pri Sv. Stefanu. Njegovo zvonjenje je prenašala sinoči naša radio postaja...

Oglašajte vedno v »Jugoslovanu«! Imeli boste uspeh!

Radio

Ljubljana, četrtek, 6. novembra: 12.15 Plošče, uvertura (ruski zbori). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, Manica Komanova. 18.00 Ob 10letnici društva slepih. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Splošna geologija zemlje. 20.00 Pero Horn: Vzgoja otroka. 20.30 Orgelski koncert msgr. Stanka Premrla. 21.30 Arij Bacha in Händla, poje ga. Cirila Škerlj-Medvedova. 22.30 Časovna napoved in poročila, plošče. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 7. novembra: 12.15 Plošče (arije svetovnih pevcev, instrumentalna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Koncert radio orkestra: Hawai jazz. 18.30 Drago Uloga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Gospodinjstva ura, gd. Cilka krekova. 20.00 Operetna glasba. 21.00 Mešan program, radio orkester: Hawai jazz. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 6. novembra: Nasveti za kuhinjo. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Popold. koncert ruskih balalajk. 18.30 Novice. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.40 Lahka glasba.

Zagreb, petek, 7. novembra: 12.30 Plošče. 12.20 Nasveti za kuhinjo. 13.30 Novice. 17.00 Koncert. 18.40 Zdravstv. predavanje: Zdravje in zima. 19.40 Kulturne in društvene vesti. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Simfonični koncert zagrebške Filharmonije. 22.00 Novice. 22.10 Po tujih postajah.

Beograd, četrtek, 6. novembra: 10.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 17.05 Predavanje. 17.30 Plošče. 19.30 Francoščina. 20.00 Zdravstveno predavanje. 20.30 Ljubljana. 21.30 Radio orkester. 22.30 Novice, čas. 22.45 Plesna glasba.

Beograd, petek, 7. novembra: 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 17.05 Predavanje. 17.30 Plesna glasba. 19.30 Nemščina. 20.00 Plošče. 20.30 Vokal. koncert ge. Lj. Slatin. 21.00 »Haganaginica«, drama v 1 dej. 22.00 Narodne s kitaro. 22.30 Novice. 22.45 Radio orkester.